emeğin birliği

1 OCAK 1978
500 Kuruş
13

fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar, her şey emeğin olacak..!

DÜNYA PROLETARYASININ ÖLÜMSÜZ ÖNDERİ V.İ.LENİN'İ ANIYORUZ.

Anti-Faşist Güçbirliği

Herhangi bir olgunun anlaşılır bir şekilde izah edilebilmesi için; olguyu yaratan objenin olduğu şekli ile görülüp, gösterilmesi ve bilimsel soyutlama yoluyla yeniden objektifleştirilmesi gerekir. Düşüncenin kaynaklandığı madde olduğu gibi görülüp, olduğu şekli ile kavranmazsa; bu belirsizlikten doğan düşüncede objektiflikten uzak, tamamen subjektif bir düşünce olur. Herhangi bir ülkede ve ayrı bir tarihi dönemde doğmuş olan bir olgunun çözümü ile, daha doğru bir deyimle söyleyecek olursak, olgunun kendi içinde taşıdığı çözümle bir başka ülke koşullarında ve bir başka tarihi dönemde oluşmuş olan aynı olgunun kendi içinde taşımış olduğu çözüm metotları başkadır. Tarihin tekerrür etmediği gibi sosyal ve siyasal olgularda aynı şekilde hiç değişmeden tekerrür etmezler. Tarihin tekerrür etmediği ve hiç durmadan devam ettiği, fakat; devam etmesine rağmen aynı ilişki ve çelişkilerden dolayı yeni tarihlerin değil, ayrı ayrı nitelikteki çelişkilerden dolayı yeni tarihlerin doğuşu gibi: ayrı ayrı, ülkelerde ve ayrı tarihi şartlarda doğan sosyal ve siyasal olaylarda birbirinin bir tekerrürü değillerdir. Ancak; ayrı ayrı ülke ve tarihi koşullarda oluşmuş olsa bile aynı ilişkilerden dolayı doğan çelişkiler birbirine tekabül edebilirler. Neki; bu cinste olguların bile kendi içinde taşıdıkları çözüm metotları ayrı ayrıdır. Tarih tekerrür değil, ancak tekabül ettiği için, her ayrı tarihi koşullarda ve ayrı ayrı ülkelerde ayrı ilişkilerden dolayı doğan çelişkilerin çözümünde uygulanan metotlar tekerrür etmez. Örneğin, faşizmin olmadığı bir ülke koşullarında, kapitalist üretim ilişkisi ile üretim güçleri arasındaki çelişki sosyalist bir devrimle çözümlenirken, yine aynı yani kapitalist üretim ilişkilerinden kaynaklanan fakat; faşist uygulamaların olduğu bir ülkede, bu çelişki bir demokratik halk devrimi ile çözümlenebilir. Yine faşizm koşullarında yani faşizmin uygulanmış olduğu iki ayrı ülkedede bu çelişki ülkenin koşullarına göre, birisinde sosyalist devrim diğerinde ise demokratik halk devrimi ile çözümlenebilir. Bunlardan olduğu gibi; faşizmin uygulama alanına konmuş olduğu iki ayrı ülkedede bu çelişkiler demokratik devrimle çözümlenebilir. Neki; bu durumdada her ülkedeki söz konusu çelişkilerin yine ayrı ayrı metodlarla çözümlenebilmesi sözkonusudur. Marksizmin bir dogma değil bir eylem klavuzu oluşu, her şeyin her zaman bir gelişim ve değişim içinde oluşu, diyalektik konumundan kaynaklanmaktadır. Bunun için her ülkeden doğmuş olan sosyalist devrimler olsun, ayrı ayrı ülkelerde doğmuş olan Anti-Faşist, Anti-Kapitalist demokratik devrimler olsun, aynı muhtevalara sahip olmalarına rağmen bu devrimlerin her ülkede gerçekleşme, mücadele yöntemleri ve biçimleri birbirinden farklı şekillerde zuhur etmektedir. Bu nedenledir ki; sosyalist devrimler proletaryanın öncülüğünde gerçekleşen proletarya demokrasileri olmasına rağmen, yine proletaryanın öncülüğünde gerçekleşmiş olan demokratik halk devrimleri ekonomik sosyal ve sınıfsal yapılarından dolayı proletarya demokrasisinin özgül bir biçimini ihtiva etmektedirler.
Çünkü; proletaryanın öncülüğüne rağmen burjuvazinin egemenliğini yani burjuvaziyi iktidarda egemen kılan bir burjuva demokratik devrimden sosyalizme geçiş mutlaka devrim yoluyla olacakken, fakat; proletaryanın öncülüğünde, proletarya ve diğer emekçi sınıfları iktidarda egemen kılan bir demokratik devrimden sosyalizme geçiş evrimci yoldan olacaktır. Bunun için, bu tip halk devrimleri: sosyalist devrimden farklı sınıfsal ve sosyal güçler tarafından gerçekleşmiş olmasına, burjuva bir takım demokratik hak ve talepleri yerine getirmesine rağmen, proletarya ve diğer emekçi sınıflar iktidar üzerinde egemen oldukları için, özünde proletarya demokrasisinin özgül bir biçimini teşkil etmektedirler. Yani; aynı üretim ilişkilerinden kaynaklanmasına, aynı öze sahip olmasına rağmen, ayrı ayrı ülkelerde ve ayrı ayrı koşullarda gerçekleşmiş olan olguların kendine özgü yanları olduğu gibi; her ayrı ülke ve ayrı koşullarda oluşan olguların çözümündede bir tek metot geçerli değildir.

Kısaca yapmış olduğumuz bu genellemeden sonra özele geçerek Türkiyede anti-faşist güçbirliğinin anlam ve önemini açıklamaya çalışalım.

Marksizm her türlü kalıpçılığın can düşmanıdır. Bunun için Marksizm her hangi bir kalıptan değil somut şartların somut tahlilinden hareket eder. Marksizm hiç bir şeyi, her şeyden kopuk, her şeyden bağımsız bir şey gibi görmez ve kabul etmez. Bundan dolayıdır ki Marksizm herhangi bir olgunun çözümünü onun dışında ondan ayrı bir yerde değil, o olgunun çözümünü bizzat o olgunun kendi içinde arar. Bizde herhangi bir kalıba bağlı kalmadan, bu Marksist ilkeden hareket ederek, ülkemizin somut şartlarının somut tahlilini yaparak anti-faşist güçbirliğinin anlam ve önemini açıklamaya çalışacağız. Anti-faşist güçbirliğinin açıklanmasına girmeden önce, kısaca, mevcut durumda neden «anti-faşist halk cephesi» değilde, anti-faşist güçbirliği önerisini getirdiğimize değinelim. Bir tek cümleyle izah edecek olursak «anti-faşist halk cephesi» çağrısı bir proletarya partisinin yapacağı bir çağrı, anti-faşist güçbirliği çağrısı ise; bir proletarya partisinin olmadığı fakat, proletarya partisinin oluşturulma çalışmalarıyla birlikte yürütülecek anti-faşist mücadele döneminde yapılacak bir çağrıdır. Çünkü; «anti-faşist halk cephesi» daha geniş bir anti-faşist güçbirliğini içerir ve bir program yani, anti-faşist bir program etrafında oluşturulabilir, Anti-faşist bir program ise; ancak, bir proletarya partisinin ortaya çıkmış olması ile mümkün olacaktır. Bir proletarya partisi olmadan, varmak istediği esas ana hedefi bir programla saptamadan, ve bu ana programa dayanmdan «anti-faşist halk cephesi» proğramını ortaya koyamaz.. koyamadığı gibi anti-faşist mücadelede kimlerle, nereye kadar ve faşizm giderildikten sonra ise kimlerle, nasıl ve nereye kadar gidebileceğini de saptayamaz, her şeyi birbirine katmış olur ki; buda ne sihatli bir mücadele, nede sihatli bir güçbirliği olmaktan çok uzak bir şaşkınlar birliğine döner. (!). Marksizm'de herhangi bir hedefe varmanın kestirme yolu yoktur. Ancak hedefe varabilmek için diyalektik ilke olan, nicelikten niteliğe, basitten karmaşığa, alçaktan yükseğe doğru bir gelişim seyri zorunlu olarak izlenir. Diyalektik ilke olan bu yol izlenmeden, kestirmeden gitmek, mücadeleyi varmak istediği hedefe değil başka yerlere götürür. Bunun için anti-faşist mücadelede esas hedef olan «anti-faşist halk cephesine» varabilmek için anti-faşist güçbirliğinden geçmek gerekir. Yoksa bu gün herkesin görebildiği gibi; köprüyü dolanmayı göze almadan kestirmeden giderek, DİSK üst yönetimi ve İGD gibi «UDC»yi kuralım derken oportünizmin batağına daha fazla gömülerek yüzlerinin karasını tüm işçi sınıfı ve tüm dünyaya göstermelerinden fazla bir şey yapılamaz. Şunuda belirtmemiz gerekir ki, anti-faşist mücadelede esas amacımız «anti faşist halk cephesini» kurmaktır. Neki; bunun kurulabilmesi için, dolaşılması gereken yerlerin ve geçilmesi gereken evrelerin aşılması diyalektik bir zorunluluktur. Şu sorulabilir yalnız bir partinin yokluğumu bunu engellemektedir? Evet bir proletarya partisinin yokluğu bunların tümünü engellemektedir. Engellemektedir çünkü, bir proletarya partisinin oluşumu ile yalnız ve sadece örgütlü bir güç doğmuş olmaz. Aynı zaman da proletaryanın bağımsız politikası tam anlamıyla ortaya çıkmış olur ve proletarya ile sosyal demokrasi ve her cinste burjuvazi, Leninist politika ile tüm oportünüst politikalar arasında kalın çizgilerde tam anlamıyla çizilmiş olur. Ve aynı zamanda, proletarya hangi sınıfsal ve sosyal güçlerle nasıl ne kadar ve nereye kadar dayanışma içine girmesi gerektiğini de açık bir şekilde anlamış olur. Tek bir cümle ile ifade edecek olursak; bir proletarya partisinin oluşması demek, o ülkedeki sınıf mücadelesinde büyük ve önemli gelişim ve değişimlerin olmuş ve belirginleşmiş olması demektir. Ancak, bir ülkedeki sınıf mücadelesinin tam anlamıyla belirginleşmesi sonucu oluşacak olan bir «Anti-faşist halk cephesi» tutarlı bir anti-faşist mücadeleyi omuzlar, ve devrime kadar götürür. Proletarya sosyal yaşamı gereği tutarlı, azimli, kararlı ve sabırlı bir sınıftır. İşçi sınıfı sosyal yaşamı içinde kazanmış olduğu bu istikrarı, iktidar mücadelesindede devam ettirir. Bunun için proletarya iktidara yürürken, kestirme yollar aramaz tam tersine iktidara giden yolun dolambaçlı olduğunu bilerek, geçilmesi ve dolaşılması gereken yerleri bilip dolanarak iktidara ulaşır. İşte mevcut durumda bir «anti-faşist halk cephesi» çağrısında değilde, anti-faşist güçbirliği çağrısında bulunmamızın nedeni, kısaca belirtmiş olduğumuz bu zorunluluklardandır.

Yazımıza girişte; hiç bir olgunun kendi başına, her şeyden bağımsız olmadığını belirttiğimiz gibi, anti-faşist halk cephesi kendi başına birşey değildir. Anti-faşist Halk Cephesi, Türkiye'nin mevcut koşullarında üç ana ilkeden oluşur. 1) —proletarya partisinin oluşturulması 2) — proletaryanın anti-

faşist birleşik cephesi yani mücadele birliği, 3) — proletaryanın dışında kalan tüm küçük üretici ve anti-faşist demokratik güçlerin birliği yani anti-faşist güçbirliği.

Türkiyenin mevcut koşullarında işçi sınıfı yukarda belirttiğimiz üç temel görevi birlikte yürütmek zorundadır. Yani içinde bulunduğumuz mevcut koşullar bu her üç görevin yerine getirilmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. Ancak bir proletarya partisinin oluşturulmasından sonradır ki, antifaşist güçbirliği bir «anti-faşist halk cephesine» giderek dönüştürülebilir. Mevcut koşullarda belirtmiş olduğumuz üçlü mücadelenin birlikte yürütülmesinin zorunluluğunu ve bunların içiçeliğini anlaşılır bir şekilde izah edebilmek için, kısacada olsa bu her üç öğeyi tek tek ele alıp birbirleriyle olan bağıntılarını açıklamaya çalışalım..

Önce birincisinden yani parti oluşumu sorunundan başlayalım:

Devrim, özelliklede bizim gibi geri bıraktırılmış ülkelerde yalnız öncü sınıf olan proletarya ile gerçekleşemez. Proletarya iktidara yürürken kendi müttefikleri ile birlikte yürümek zorundadır. Bunun için, proletarya iktidara yürürken sadece kendi sınıf çıkarları hedefi uğruna mücadele etmekle değil, müttefiklerinin çıkarlarını da göz önünde tutarak onlar uğrunada mücadele etmek zorundadır. Bundan dolayıdırki, proletaryanın azami ve asgari hedefleri, uğrakları vardır. Proletarya iktidar mücadelesinde karmaşık bir takım görevlerle karşı karşıya gelecektir. Proletarya tüm bu karmaşık görevleri birbirine katmadan fakat mutlak bir şekilde çözümlemeden, iktidar yüzü göremez. Bütün bunlara rağmen proletarya ayrı bir sınıftır, yani proletarya burjuvaziden antegonistik çelişkilerle ayrı bir sınıf olduğu gibi, kendi müttefikleriyle arasında antegonistik bir çelişki olmamasına rağmen, yine bunlardanda ayrı bir sınıftır. Bu nedenledirki, proletaryanın çok açık bir şekilde, dost ve düşman gözünde somutlaşmış bir bağımsız politikasınında olması lazım. Proletarya bu bağımsız politikasını saptamadan, ne dostunu ne düşmanını ve nede bunlara karşı yapacağını, nasıl davranacağını doğru bir şekilde saptayamz. Bunlar ve buna benzerlerin tümünü yapabilmek için proletaryanın bir siyasi partiye mutlaka ama mutlaka ihtiyacı vardır. Nasılki her ülkenin koşullarına göre proletaryanın iktidar mücadelesi ayrı ayrı taktiklerle yürütülüyorsa, proletarya partisinin oluşumuda her ülkenin koşullarına göre ayrı metotlarla oluşturulur. Dünya devrim tarihinin yaşamış olduğu deneyimler sanırız; «önce parti oluşturulsun, ve daha sonra anti-faşist güçbirliği oluşturulsun» veya bunun tersi olan «önce anti-faşist güçbirliği oluşturulsun, daha sonra parti kurulsun «ahmakça iddialarıda cevaplamış oluyor. Marksizim parçayı bütünden bir tek şey için ayırır. O da: parçayı bütünden ayırıp, inceleyip, yeniden bütünleştirerek, yani somutu bilimsel soyutlama yoluyla yeniden somutlaştırmak için. Yoksa marksizm parçayı bütünden ayırıp, ve bütünle parçayı ayrı ayrı şeylermiş gibi görmez ve göstermez. Bir işçi sınıfı partisi ile anti-faşist güçbirliği ise bütünün birer parçalarıdır. Yani parti olmadan bir anti-faşist güçbirliği oluşturmak ve anti faşist güçbirliği ile birlikte bir parti oluşumunu beraber yürütmeden, bir partinin oluşumunu düşünmek ancak ham bir hayal olur.

Kuşkusuz bu her iki mücadele birlikte yürütülürken, her hangi birisine ağırlık vermek doğru ve anlaşılır bir şeydir. Yani anti-faşist güçbirliği çalışmaları yürütülürken, henüz vucut bulmamış bir partinin vücuda getirilmesi, için daha fazla bir çaba harcanabilir veya terside olur. Yani parti oluşmuş durumda ise artık güçbirliğini veya güçbirliğinin «anti-faşist halk cephesine» dönüştürülmesi çalışmalarına ağırlık verilebilir. Fakat; bir parti oluşumu ve bununla birlikte güçbirliği uğraşıları birbirinden soyutlanamaz. Özelliklede Mevcüt Türkiye koşullarında bunları birbirinden soyutmak, kelimenin tam anlamıyla işçi sınıfına büyük bir ihanet etmek olur. Şüphesiz her iki mücadelenin birlikte yürütülmesi demek, Türkiye'de bir proletarya partisinin oluşturulmasını bilinmeyen bir tarihe ertelemek demek değildir. Yani «anti-faşist güçbirliğini kurmaya çalışalım bu olunca zaten partide kendiliğinden bununla birlikte vucut bulur» demek, yukarıda belirttiğimiz gibi proletarya partisinin oluşumunu bilinmeyen bir tarihe ertelemek demektir. Bu şekilde düşünmek ve bu düşünceyi gerçekleştirmek, telafisi mümkün olmayan hatalara düşmek demektir. Bir proletarya partisi olmadan, «anti-faşist halk cephesi «kurulmaz ve bu cephe yaşatılamaz gerçeğini «önce bir parti kurup, ondan sonra anti-faşist mücadeleyi yürütelim» derecesine indirgeyerek, her şeyi bir kenara bırakıp, partinin oluşumunu diğer temel etkenlerden kopartarak, akvaryumda balık yetiştirir gibi bir parti kurmayı düşünmek ne kadar yanlış bir görüşse, partinin oluşumunu anti-faşist güçbirliği oluşumuna bırakmakta en az o kadar yanlış bir görüştür. Parti oluşumunu anti-faşist güçbirliği oluşumuna bırakmanın yanlış bir düşünce olduğunu, mevcüt yaşam içindede görmekteyiz. Anti-faşist güç birliği çağrısı, gündeme geldiğinden beri, ancak çok dar bir alanda gerçekleştirilebilmiş, ve sınırları çok dar tutulmuştur. Bu durumdada parti oluşumu ve işçi sınıfının birliği yani mücadele birliği ile anti-faşist güçbirliği politikası arasında bir dengesizlik doğmuştur. Mesela; mevcüt durumda bir partiyi oluşturabilecek güçler önemli ölçüde bir gelişim göstermiş ve sosyalist bilinç almamış işçilerle ilişkiler önemli boyutlara ulaşmışken, yani mücadele birliği belli düzeye ulaşmış ve belli istikrar gösterecek gelişmeye devam ediyorken; güçbirliği politikası, hala istikrarsız bir bocalama içindedir. Parti güçleri ve mücadele birliği önemli mevziler kazanmış, ve bu mevzilere belli bir sıkılıkla sarılmışken, anti-faşist güç birliği henüz bir emekleme devresi yaşamaktadır. Doğmuş olan bu taykeşliğin en önemli nedeni; (Kuşkusuz daha bir sürü diğer yan etkenlerde vardır) Bir partinin ve nüz oluşmamış olmasıdır. Bunun için bir yandan güçbirliğinin gerçekleşmesi ve doğmuş olan bu dengesizliğin ortadan kaldırılması için çalışmaları hızlandırırken, bir yandanda partiye vücüt verme çalışmaları zorunlu bir görev olarak dayatmıştır. Her girişimin, bir zorunluluğun bir anti-tezi olduğu ve zorunlulukların da öğreticiliği kuşkusuzdur. Bu gün bizimde karşımıza çıkan en önemli zorunluluk; günümüze kadar mücadele içersinde yetişmiş olan güçlerle bir partiyi vucuda getirmektedir.

Gerek objektif koşulların zorlaması ve gerekse subjektif çalışmaların etkisiyle olsun mevcüt durumda bir parti içinde yer alacak güçlerle; mücadele birliği yapılacak, sanayii, tarım ve yarı proleter güçlerle olan ilişki, güçbirliği yapılacak güçlerle ilişkilerde daha ileri bir düzeye varmıştır. Bu gelişmelerin yaratmış olduğu dengesizliği telafi etmek için: partiyi oluşturabilecek ve mücadele birliği yapılacak olan güçlerin gelişimini durdurup, veya yavaşlatıp güçbirliği politikasının gelişimine hız vermek şeklinde bir düşünceye kapılmak, kelimenin gerçek anlamıyla geriye bir adım atmak demektir. Bu şekilde bir düşünceye kapılmanın yerine, bunun tersini düşünmek ve yapmak ancak arada doğmuş olan bu dengesizliği kaldırabilir ve partinin oluşturulması ile geriye gitmenin yerine ileriye doğru bir adım atılmış olur. Bu güne kadar yaşanmış olan pratik hayat: her oluşan güçleri girmiş olduğu çıkmaz içinde bekletmek değil, oluşumla birlikte doğan güçlerin, oluşuma vücüt vererek o olgunun pratik hayata geçirilerek, oluşmuş olan güçleri çıkmazdan kurtararak, yeni bir atılım yapacakları, yepyeni bir alana çıkmayı öğretmiştir bizlere, Mevcut durumda geçmişte söylenenlerin aynısını tekrarlamak geriye gidiş gibi bir anlamsızlık yapmaktan başka işe yaramaz. Yani geçmişte doğruluğu kuşku götürmeyen, fakat şimdi aşılmış olan: bir proletarya partisinin mücadele içinde doğacağı iddiasını hala tekrarlamak ve hala bu düşüncenin devam etmesini savunarak, mevcut yapı ile mücadeleyi devam ettirmeyi düşünmek, bu güne kadar katedilmiş mesafeyi hiç görmemek veya hiçe saymak demektir. Geçmişte mücadele içinde doğacağı iddia edilen partinin önemli güçleri, belirleyici olabilecek ölçüde oluşmuştur artık. Partiyi oluşturacak güçlerin partiye vücut verecek düzeye geldiği ve artık bu uğurda girişimlerde bulunmak zorunlu hale geldiği gibi: Türkiye'de gelişmekte olan kitle hareketleri, kitlelerin kendiliğinden devrimci mücadeleye katılmaları, antifaşist güçbirliğinin dayattığı mevcüt durumda, bu hareketleri partisiz yönlendirmek olanaksızlaşmıştır. Bunun için: hâlâ mücadele içinde bir partinin oluşması tezini savunmak değil, bir partinin oluşturularak mücadeleyi yürütmek tezini savunmak günümüzün koşullarına verilecek en doğru cevaptır. Biraz ilerde detaylarını anlattığımız zamanda görülecektir ki, anti-faşist güçbirliğinin tam anlamıyla gerçekleşmesi ve yürütülmesi bir parti olmadan mümkün değildir. Yaşanan koşullarda, parti sadece örgütlü bir güç yaratmayı ve anti-faşist güçbirliğini yürütmeyi değil oportünizmin gücünün kırılarak, işçi sınıfının dışına atılmasınıda sağlayacaktır. Çünkü oportünüzme karşı mücadele bu güne kadar çoğunlukla ideolojik alanda yürütülmüştür. Örgütsel alandaki mücadele çok asgari ölçüler de gündeme gelebilmiştir. Bunun tek nedeni, işçi sınıfının ideolojik görüşleri ve bağımsız politikası belirginleşmiş olmasına rağmen, objektif ve subjektif nedenlerden dolayı bir işçi sınıfı partisinin örgütsel alandada oportünüzmün karşısına çıkmamış oluşudur. İdeolojik alanda olduğu gibi, örgütsel alandada oportünüzme karşı mücadele edilemez ve Leninist bir parti işçi sınıfının gözünde objektifleştiril-

(Devamı Arka Sayfada)

mezse, ve örgütsel alandada oportüzm köşeye sıkıştırılmazsa yıkılmaz, işçi sınıfı içindeki demogogluğunu devam ettirir. Kuşkusuz herşeyde olduğu gibi, partinin oluşumundada şartların zorlamasına değil (şartların zorlamasında önemli olmakla birlikte) kendi gücümüze bakarak hareket etmek zorundayız. Bu güç her şeyden önce, her olgunun kendi iç dinamiğinde aranmalıdır. Dış güçlerinde bu dinamiği etkilemesi kaçınılmazdır ama her şeyden önce bu gücü iç dinamikte aramak lazım. Meseleye bu açıdan baktığımız zaman bir partinin oluşumu için objektif ve subjektif koşulların önemli ve belirleyici ölçüde oluştuğunu görebiliriz. Bu gün bir partinin oluşumu için iç dinamiğin varlığı, objektif ve subjektif koşulların zorlamasını ispat etmek daha fazla izaha lüzum görülmeden, bunların en iyi ispatı olarak mevcüt yapı ile mevcüt güçlerin bu mücadeleyi yürütmüş olmalarını göstermek yeterlidir. Yani bu mevcüt yapı ile mücadelenin mevcüt güçler tarafından omuzlanmış olması demek: bir parti koşulunda mücadelenin aynı güçler tarafından daha rahat ,daha düzenli ve daha sihhatli bir şekilde yürütülmesi demektir. Bütün bu nedenlerden dolayı oluşmuş olan güçleri, bu mevcüt yapı içinde daha fazla oyalamanın yerine, bir partiye vücut vererek anti-faşist güçbirliği ve bu güçbirliğini geliştirerek: «anti-faşist halk cephesi» ne dönüştürerek ve diğer tüm devrimci görevleri sıhhatli bir şekilde yürütmek acil bir görev haline gelmiştir.

Mücadele birliğine yani sosyalist bilinç almamış işçilerle, sosyalist bilinçli işçilerin faşizme karşı güçbirliğine gelince: (bunlara tarım proletaryası ve yarı proletar yoksul köylülerde dahildir.)

Mücadele birliği anti-faşist güçbirliğinden farklı bir birliktir. Güçbirliği proletaryanın dışında, kalan küçük burjuvazi ile yapacağı bir birlik iken mücadele birliği, işçi sınıfının bizzat kendi sınıfsal birliğidir. Anti-faşist güçbirliğinin önemi kadar mücadele birliğide önemlidir. Özellikle bizimki gibi geri bıraktırılmış ülkelerde işçi sınıfının tümü, aynı sosyal ve düşünce yönünde aynı şekillenmeyi gösteremez. Çünkü işçi sınıfının önemli bir kesimi köyden şehire yeni gelmiş ve köydeki ilişkileri tamamen kesilmemiştir. Hatta bir çoğunun köyde, gerek miras gerekse mal mülklerin paylaşımı sonunda belli ölçüde küçük mülk sahipliğinide devam ettirmektedir. Bu tip ilişkiler işçi sınıfı arasında tam bir uyumun sağlanmasını engellemektedir. Bunun için işçi sınıfının önemli bir kesimi sınıf bilincinden uzak kalmaktadır. Faşizm her sınıf ve tabaka içinde kendisine kitle temeli yaratmaya çalıştığı gibi, işçi sınıf içindede kitle temeli bulmaya çalışır. Faşizm işçi sınıfı içinde, kitle temeli ararken, en çok köyden kente yeni gelmiş, bir iş bulmuş fakat henüz proleter bir karekter, kazanamamış olan unsurlara yanaşır ve bunları kendi kitle temeli haline getirmeye çalışır. Bu tip unsurlar henüz küçük burjuva karekteri üstlerinden atmamış oldukları için zor karşısındada çabuk eğilir ve tesolurlar. MİSK'in Türkiye de mevcüt güce ulaşmış olmasının maddi temelide burada yatmaktadır. İşçi sınıfı, faşizmin kendisine kitle temeli yaratmaya çalıştığı her alanda, faşizme karşı bir alternatif olarak çıkıp, kitleleri faşizme kaptırmamak zorundadır. İşçi sınıfının bu politikası ve Türkiye işçi sınıfının yukarda değinmiş olduğumuz sosyal yapısı gereği; proletarya her alanda olduğu gibi işçi sınıfı arasındada sıkı bir diyalog kurmak zorundadır. Bunun için işçi sınıfı arasında mücadele birliğinin kurulması, yani sosyalist bilinç alamamış işçilerin sosyalist bilinçli işçiler tarafından yönlendirilmesi ve faşizmin işçi sınıfı arasında yaratacağı kitle temelini engelliyerek en azından asgariye indirmesi, sadece bir görev değil, fakat aynı zamanda bir zorunluluktur. Hiç kuşku yok ki, sosyalist bilinçli işçiler bu unsurları (sosyalist bilinç almamış olanları) faşizme kaptırmamak ve sınıf mücadelesinin örgütlü bir gücü haline getirebilmesi için, sendikalar içinde örgütlenerek, ekonomik mücadeleyi güçlendirerek, bu mücadele içinde sınıf bilincine erdirmelidir. İşte mevcüt koşullarda mücadele birliğinin gerçekleştirilmesinin zorunluluğu, kısaca belirtmiş olduğumuz bu temel ilkeden dolayıdır. Mücadele birliğinin anlam ve önemi kısaca budur.

Anti-faşist güçbirliği:

Daha öncede belirttiğimiz gibi anti-faşist güçbrliği bir proletarya partisinin olmadığı, fakat bir proletarya partisinin oluşumu için mücadele edildiği koşullarda yapılması gereken bir çağrıdır. Bu brlik partinin oluşması ile «anti-faşist halk cephesi»ne dönüştürülmesi gereken bir birliktir. (Bu konu daha önceki yazılarda ele alındığı için burada üzerinde durmayacağız). Ancak anti-faşist güçbirliğinin bu yazıya sığdırabildiğimiz kadarıyla muhtevasını açıklamaya çalışacağız.

Anti-faşist güçbirliği: «anti-faşist halk cephesi»nden daha dar bir ittifak birliğini kapsamakla birlikte, tabiri caizse «anti-faşist halk cephesi»'nin bir önceki evresi ve onun temel taşıdır. Çünkü «anti-faşist halk cephesi» örneğin Bulgaristan'da olduğu gibi, hemen kurulması mümkün o l a n bir ittifak değildir. Kaldı ki Bulgaristan'da bile anti-faşist halk cephesi kurulmadan önce gerek Bulgaristan Komünist Partisi olsun gerekse diğer sol parti ve mesleki örgütler olsun bir sürü mücadele içerisinden geçtikten sonra anti-faşist halk cephesini kurabilmeleri mümkün olmuştur. Türkiye'nin mevcut koşulları ise daha değişiktir ve bu koşullara göre bir anti-faşist güçbirliği oluşturulmadan bu vesileyle belli bir pratik dönemi yaşanmadan ve belli ittifaklar kurulmadan bunlar giderek bir partinin öncülüğünde anti-faşist halk cephesine dönüştürülmeden birdenbire damdan düşer gibi, bir anti-faşist halk cephesinin oluşabileceğini düşünmek sadece saflık değil, aynı zamanda anti-diyalektik bir düşünceye rehberlik etmek olur.

Faşizme karşı mücadele bazı kafaların zannettiği gibi: dar grupcukların silahlı eylemler koyması, sağa sola patlayıcı madde atması, banka soyması, şeklinde eylemle, kitlelerden soyutlanıp, kitlelerin örgütlenmesini faşizme tergeyip ve bunun adını da «silahlı mücadele» koymalarıyla yürütülemez. Faşizme karşı mücadele işçi sınıfı partisinin olmadığı koşullarda kitle hareketleri geliştirilip, kitlelerin anti-faşist cephede toparlanarak, işçi sınıfının tamdesteği haline getirilmesiyle, anti-faşist güçbirliği ve bu süreç içersinde oluşmuş olan bir parti eliyle, bir cepheye dönüştürülerek yürütülebilir. Faşizm gelip geçici bir şey olmadığı için anti-faşist mücadelede gelip geçici bir şey değildir. Faşizme karşı mücadele sosyal bir olaydır ve aynı zamanda, anti-faşist bir zafer sosyal bir devrim yaratma sorunudur. Bunun için bu mücadele ve bu mücadelenin başarısı da kitlelerin eseri olacaktır. Antı-faşist cephenin oluşturulması her sosyal devrimde olduğu gibi, bir sınıfsal çıkarlar cephesinin oluşturulması demektir. Yani anti-faşist mücadele sadece işçi sınıfının sınıfsal menfaatları doğrultusunda verilecek bir mücadele değildir. Anti-faşist cephe, faşizmde menfaatleri gasp edilen ve faşizmin giderilmesiyle menfaatlerine kavuşacak olan, işçi sınıfı dışındaki sınıfsal katmanların işçi sınıfı ile birlikte oluşturacağı bir cephedir. Bu niteliğinden dolayıdır ki, antifaşist cephe sınıfsal menfaatler yönünden bir homojenlik değil, bir hetorojenlik arzedecektir. Bu nedenle faşizme karşı mücadelede yalnız bir proletarya partisinin kurulması değil aynı zamanda mesleki ve ekonomik demokratik örgütlerinde kurulması zorunludur. Bu alanda da kurulacak olan çeşitli mesleki ve ekonomik demokratik örgütler akademik amaçları yönünde bir homojenlik arzetmezler; çeşitli sınıfsal menfaatleri ve bu menfaatleri ayrı ayrı biçimlerde savunan örgütlerin kurulması gerekir. Şöyle ki: kurulacak veya var olan bir işçi sendikası işçi sınıfının sosyalist bilinç almamış olan unsurlarını ekonomik talepleri doğrultusunda harekete geçirerek mücadeleye kanalize ederken ve böylece de mücadele birliği gerçekleşirken köylü ve şehirli küçük üreticileri (küçük burjuvaları) anti-faşist mücadeleye kanalize edebilmek ve anti-faşist güçbirliğini gerçekleştirebilmek için bu sınıfsal güçlerin ekonomik ve demokratik taleplerini savunacak olan, kırlarda köylü üretici birliklerinin şehirlerde küçük esnaf ve zanaatkârlar dernekleri, kafa emekçileri için memur dernekleri vs.. gibi, mesleki, ekonomik ve demokratik örgütlerin kurulması lazım.

Anti-faşist güçbirliğinin esas temelini, işçi sınıfı ile (küçük üreticilerin büyük ve en önemli bir kesimini teşkil ettiği için) köy küçük üreticileri teşkil eder. Bunun için faşizme karşı güçbirliğinde, temel ittifak olan köy küçük üreticileriyle işçi sınıfının birliğini sağlamak en önemli sorundur. Faşizme karşı mücadele bir sosyal devrim sorunu olduğu için, faşizme karşı bir veya birkaç alanda değil, tüm alanlarda mücadele etmek gerekir. Faşizm koşullarında kırsal alanlarda faşizme karşı verilecek mücadele ile feodalizme karşı verilecek mücadele birbirinden çok farklıdır. Feodalizme karşı mücadelede köylülük tek bir sınıfsal güçken, ve feodalizmin köylülüğü düzen lehine örgütlemesi olanak dışı veya zayıf bir olanakken, kapitalizmin egemen olduğu faşizm koşullarında, proletarya partisi örgütlemediği taktirde faşizmin, köylülüğün küçük üreticiler kesimini örgütleyerek faşizmin kitle temeli haline getirmesi kaçınılmazdır.

Kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu, faşizm koşullarında köylülük parçalanmıştır. Bu durumda büyük ölçekli mülk sahipleri zaten anti-faşist değillerdir. Ancak, proletarya partisi tarafından örgütlendiği ölçüde, küçük üreticiler (küçük ölçekli mülk sahipleri) anti-faşist bir güç haline getirilebilirler. Bunun için faşizmde bu küçük mülk sahipleri arasında kendisine kitle temeli yaratmak için çalışır. Genellikle faşizmin küçük burjuvaları örgütlü kitle temeli haline getirme (çünkü büyük burjuvazi zaten an-

ti-faşist değildir, bunun içinde bunlar arasında bir kitle temeli yaratma çalışmaları da söz konusu olamaz.) çabalarındandır ki; geçmişte bazı kafalar faşizmi küçük burjuvazinin iktidara gelmesi şeklinde nitelemişlerdi (şimdi de öyle niteleyenler vardır). Faşizmin ideolojik çalışmalarında sürekli tekelci burjuvaziye ve emperyalizme «karşı» olduğunu söylemesi, küçük burjuvaziyi aldatarak kendisine kitle temeli haline getirmesini amaçlamaktadır. Faşizmin bu tip örgütlenmeler içersine girmesi, küçük mülk sahibi köylülüğü faşizmden yana çekmeye müsait hale getirmektedir. Küçük mülk sahibi köylülük tekelciliğin baskısı altında her gün elindeki mülkünü kaybederek, şaşkına dönmüş, ne yapacağını şaşırmış durumdadır. Faşizm bu katmana düzen aleyhtarı propoganda ve ahiret vaadleriyle yaklaşınca, bu katman faşizmin kitle temeli haline gelmeye kolayca çekilebilir. Bu durum karşısında Türkiye köylülüğünün tekelciliğin getirmiş olduğu ağır ekonomik yüklere ve faşizmin terörist baskılara karşı değilde, feodalizme karşı mücadele edip, sadece «toprak aşkıyla yanıp tutuştuğunu» savunan toramanlar, köylülüğün faşizme karşı mücadelede örgütlü bir güç haline getirilmesi için bu şekilde ekonomik demokratik örgütler içinde toparlanmasına ihtiyaç duymazlar ve böyle bir dertleri de yoktur zaten. Ama Türkiye'de mevcut durumda örtülü parlementer faşizmin olduğu, egemen sınıfların bunu ihtiyaç duydukları zaman açık faşizme dönüştüreceği, ve bundan dolayı faşizmin giderilmesinin bir devrim sorunu olduğu: Faşizme karşı, devrime kadar bir mücadelenin yürütülebilmesi ise anti-faşist cephenin kurulmasıyla mümkün olacağı Türkiye köylülüğünün ise (küçük mülk sahibi köylülüğün) feodalizme karşı değil kapitalizmin ağır ekonomik baskısı ve faşist teröre karşı mücadele ettiği, ve bunun içinde köylülükle işçi sınıfı ittifakının sağlanmasının antifaşist cephenin temelini teşkil ettiği görüşünü savunanlar, kent küçük burjuvazisinin olduğu gibi kırsal anlarda da köylülüğü, ekonomik demokratik örgütlerde toparlayarak, anti-faşist güçbirliğini oluşturarak, faşizme karşı mücadeleyi güçlendirmek zorundadırlar.

Şehirlerdeki küçük üretici ve kafa emekçisi küçük burjuvalarda sınıfsal ve sosyal olarak (aralarında bazı nüans farklar olmasına rağmen) aynı durumdadırlar bu unsurlarda sınıfsal yapıları gereği, proletarya partisi tarafından ittifaklar yoluyla anti-faşist halk cephesine kazanılmazlarsa, faşizm tarafından örgütlenerek faşizmin kitle temeli haline getirilebilirler. Bunun için işçi sınıfı bu unsurları da güçbirliği yoluyla anti-faşist cepheye çekerek, örgütlemek zorundadır. Bu unsurları işçi sınıfının partisi içinde örgütlemeyi düşünmek (tabii ki genellikle) yok sa bunlar arasında proletaryanın ideolojisini özümlemiş ve o uğurda mücadele eden unsurlar çıkacaktır ve vardır da) hayli saflık olur. Bunun için küçük burjuva katmanları da kendi sınıfsal ve mesleki konumları doğrultusunda ekonomik demokratik örgütler içinde toplamak, ve işçi sınıfı partisinin öncülüğünde yürütülen, anti-faşist cepheye katmak zorunlu ve devrimci bir görevdir. Bu sosyal güçleri mesleki konumlarına göre küçük esnaflar derneği, berberler derneği, demirciler derneği vs. vs. gibi çeşitli dernekler içinde toparlanarak hem anti-faşist cephenin bir gücü haline getirilmeli ve hem de bu alanda da faşizmin kitle temeli yaratmasına olanak bırakmayarak, bu alanda kurulmuş ve kurulacak olan faşist örgütlenmelere karşı bu kuruluşlar vasıtasıyla bir mücadele yürütülmelidir. Kuşkusuz bunun gibi gençlik der, memur der, vb. gibi mesleki ve demokratik dernekler kurup, veya olanlarla anti-faşist güçbirliği oluşturulmaya çalışılmalıdır. Anti-faşist mücadelede ekonomik ve demokratik talepleri savunan ve bu uğurda mücadele eden demokratik örgütler kurulup, geniş kitleler demokratik hakları uğruna mücadelede işçi sınıfı partisiyle ittifaklar kurup, ve bu parti öncülüğünde bir anti-faşist mücadeleye katılmadan ne antifaşist güçbirliği, ne de anti-faşist halk cephesinin oluşturulmasından söz edilemez. Şüphesiz, anti-faşist cephenin oluşturulması için, köylülüğün nasıl örgütlenmesi gerektiği en önemli ve temel bir sorundur. Hiç şüphe yok ki bu soruya en doğru cevabı, köylülük içinde pratik faaliyetlerde bulunan güçler verirler. Meseleye teorik açıdan bir çözüm aramak, eksik bir çözüm olabileceğine rağmen, yine de kısada olsa bir takım ipuçları verebilmek amacıyla bu konuya teorik, olarak değineceğiz.

Köylülüğün örgütlenme sorunu her ülkenin kendi koşullarına göre, ayrı ayrı metotlarla çözümlenir. Feodal üretim ilişkilerinin hâkim olduğu ülkelerde ayrı, kapitalist üretim ilişkilerinin hâkim olduğu ülkelerde ayrı metotlarla yapılarak, işçi-köylü ittifakı sağlanır. Bunun gibi, faşizmin uygulandığı ülkelerde ise köylülüğün örgütlenmesi ve işçi sınıfı partisinin öncülüğünde anti-faşist halk cephesinin oluşturulması da ayrı ayrı metotlarla gerçekleştirilir. Örneğin Bulgaristan'da kurulmuş ve köylülüğü örgütlemiş olan çiftçi birliği ile komünist partisi ittifak kurarak anti-faşist halk cephesinin temelini atmıştır. Bulgaristan komünist partisi köylülüğün anti-faşist cepheye çekilmesinde köylülüğü bizzat kendisi örgütleyerek değil, köylülüğü örgütlemiş olan çiftçi birliği örgütü ile ittifaka girerek işçi sınıfı ile köylülüğün birliğini sağlamıştır. Ama Türkiye'de durum böyle değildir. Türkiye'de köylülük henüz köylü küçük üreticilerinin ekonomik ve demokratik taleplerini savunan ve temsil eden bir örgüt altında toparlanamamıştır.

Bu şartlar altında, ancak köylü küçük üreticilerinin ekonomik ve demokratik talepleri uğruna mücadele edecek demokratik örgütler, zorunlu olarak, faşizme karşı güçbirliği politikası ışığında kurulacaktır. Küçük mülk sahibi köylülüğün, bir işçi sınıfı partisi içinde örgütlenmesi düşünülenemeyeceğine ve aynı zamanda anti-faşist güçbirliğinin gerçekleşebilmesi içinde bu tip örgütlerin, partinin denetiminin dışında kalmayacağına göre, bu örgütlenmeler zorunlu olarak proleter devrimciler tarafından oluşturulacaktır. Bu örgütlenmelerin oluşumunda dikkat edilmesi gereken en önemil nokta bugüne kadar «köy kalkındırma kooperatifleri» adı altında kurulmuş ve köylüleri bir sürü üçkağıt numaralarıyla daha fazla sömürmüş olan örgütlerin teşhir edilmesi ve kurulmasına çalışılacak üretici köylü birliklerinin bunlardan farklı şeyler olduğunun en iyi şekilde açıklanmasıdır. Türkiye köylülüğü bugüne kadar burjuvazi tarafından «kalkındırma» adı altında bir sürü cambazlıklarla borçlandırılarak perişan edilmiştir. Dikkat edilecek olursa köylerde «kalkındırma» adı altında kooperatifler vasıtasıyla kurulan mandıracılık, vs. binaları bir yüz karası gibi yarım yamalak beklemektedirler. Gerek bu kooperatiflerin tüzükleri ve gerekse bu kooperatifler adına yapılan sahtekarlıklar nedeniyle hali hazırda küçük üretici köylüleri bu tip kooperatifler etrafında toparlayarak örgütlemek mümkün değildir Bunun için bunların yerine köylü birlikleri, mesela: tütün üreticileri birliği, pancar üreticileri birliği, fındık üreticileri birliği, fıstık üreticileri birliği vs. gibi birlikler yani, devlet desteği ve yardımına ihtiyaç duymadan (çünkü devlete muhtaç olununca bu tip birlikleri istemediği için yaşatmaz) yalnız üreticilerin destekleriyle yaşayabilecek ve üreticilerin kendi ekonomik ve demokratik haklarını almak için bu birlikler vasıtasıyla bizzat kendilerinin mücadeleye katılmalarını sağlayacak şekilde birlikler olmalıdır. Bugüne kadar bir sömürü aracı olarak kullanılmış olan kooperatifler veya daha başka «kalkınma» adı altında sahtekârlık örgütleri vasıtasıyla küçük üretici köylüleri örgütlemek hayli zor olduğu gibi, bu tip örgütler vasıtasıyla köylülüğün «kalkınabileceğini» köylüye salık vermekte ayrı bir sahtekarlık örneği olur. Çünkü bu düzen altında köylülük hangi ve ne şeklide örgütler içinde örgütlenirse örgütlensin ve hatta ne kadar topraklandırılırsa topraklandırılsın köylülüğün kalkınması mümkün değildir. Bunun için bu tip örgütlemeler yapılırken burjuvazinin köylüyü «kalkındırma» teraneleri de teşhir edilmelidir. Ancak; köylülüğün örgütlendirilmesinde köylülüğe bu tip köylü birliklerinin kurulmasıyla küçük üreticilerin «kalkınabileceği» değil, bu tip örgütler vasıtasıyla küçük üreticilerin belli ölçüde bazı ekonomik ve demokratik taleplerinin elde edilebileceği salık verilmeli ve köylülüğün esas menfaatlerinin bu düzenin yıkılıp bunun yerine kurulacak işçi ve yoksul köylülerin temel ittifakı altında gerçekleşecek bir demokratik devrimle sağlanabileceğinin propogandası yapılmalıdır.

Köy ve şehir küçük üreticileri ve diğer kafa emekçisi olan küçük burjuvaların örgütlenmesi hakkında gazete ve kitap sayfalarında bundan daha fazlasını söylemek ve yazmak ıssız odalarda ham hayeller kurmaktan öteye varmaz.

Anti-faşist güçbirliği hakkında buraya kadar söylediklerimizi bir tek cümlede özetleyecek olursak: anti-faşist güçbirliği prati oluşum mücadelesiyle birlikte yürütülmesi gereken, fakat; parti güçleriyle birbirine karıştırılmadan küçük üreticilerin ve diğer kafa emekçisi küçük burjuvaların kendi menfaatlerini savunacak ekonomik ve mesleki demokratik örgütlerde toparlanarak, proletarya ile birlikte anti-faşist cephede güçbirliği yapmaları ve bu güçbirliğinin de bir partinin oluşumu ile birlikte «anti-faşist halk cephesi»ne dönüştürülerek devrime kadar devam ettirilmesidir. Anti-faşist güçbirliği parti oluşum mücadelesiyle birlikte yürütülmesine rağmen, nasılki parti güçleri ve bu güçler arasındaki ilişki ile anti-faşist güçler ve anti-faşist güçbirliğinin partiyle birbirine karıştırılmaması bir zorunluluk ise; başka örgüt veya fraksiyonlarla yapılacak güçbirliği de bir parti içi sorunmuş gibi görülmemelidir. Mevcut durumda anti-faşist güçbirliğini bir iç dinamiğe ka-

(Devamı 10. Sayfada)

Sömürgecilik üzerine/2

Geçen sayılarımızda tekelci kapitalizm öncesi sömürge politikasını incelemiş, özelliklerini açıklamıştık. Ve bu özelliklerin çağımızda artık geçerli olmadıklarını, mali sermayenin (emperyalizmin) sömürge politikasının geçerli olduğu çağımızda, bu politikanın özelliklerinin kapitalizmin eski evrelerindeki politikalardan da temel ayrılıklar gösterdiğini belirtmiştik. Ancak, serbest rekabetçi kapitalizmin bir olgusu olarak ortaya çıkan yarı-sömürge statüsünü başlıca ele alıp incelememiştik. Bunun için bu statüyüde bu bölümde ele alıp inceleyeceğiz:

EMPERYALİZM ÇAĞINDA SÖMÜRGECİLİK SORUNU VE YARI - SÖMÜRGECILİK

Mali sermaye çağının sömürge politikasına geçmeden önce bu politikanın kaynaklandığı iktisadi ve toplumsal yapıya bakmamız gerekir. Herkes, «iktisadi özüyle» emperyalizmin tekelci kapitalizm olduğunu söyler. Ama iktisadi, toplumsal ve siyasi yapıda olduğu gibi, sömürge politikasında da tekel öncesi kapitalizmden temel ayrılıklar gösteren, bu dönemin temel ayrılıklarının neyi ifade ettiğini göz önünde bulundurmazlar. Bu çağın bilimsel analizini yapmış, temel özelliklerini ortaya çıkartmış olan Lenin'in bu konudaki yazılarına atıfta bulunanların çoğu, bunların hangi anlama geldiğine bakmadan, kendi görüşlerini sözümüz ona doğrulamak amacıyla yerli yersiz alıntılar almaktadırlar. Şüphesiz, emperyalizmin genel düzeni üzerine fikir yürütenlerin düştüğü bu bayağılıklara bakarak, burada yeniden emperyalizm olgusunun teorik analizine girişecek değiliz. Çünkü, herşeyden önce bizce Lenin'in analizini yapıp, temel hatlarıyla ortaya koyduğu emperyalizm teorisi günümüzde de geçerlidir. Şayet, günümüze kadar geçen süre içersinde bu konudaki değişiklikler söz konusu edilecekse, bunlarında bu teorinin özünde değişiklik yaratmadığını belirtelim.

Marksistler bir sorunu tartışırken, o sorun konusunda Marksizmin canlı ruhuna sadık kalırlar. Her türden anti-Marksist görüş ise marksizmin yaşayan canlı ruhunu, sorunun özünü bir kenara iterek marksist laflarla kendilerini kamufle etmeye çalışırlar.

Tüm sınıf mücadelelerinde olduğu gibi, işçi sınıfının yürüttüğü sınıf mücadelesinin başarısı da daima marksist bilimin öngördüğü doğrultuda bir gelişim seyri izlemiş ve bunun dışında kalan bir gelişim seyrinin mümkün olmadığını hayatın pratiği göstermiştir. Pratiğin bu diyalektik gelişimin dışındaki akışının olanaksızlığından dolayıdır ki, burjuvazi bile marksizmin bu özünü yani canlı ruhunu daima gözlerden saklamaya çalışmış ve kendisince de kabul edilebilir bir şekilde göstermek için çaba sarf etmiştir. Burjuvazi bu çabasını özellikle işçi sınıf hareketi içinde yer alan proletaryanın dışındaki tabakalara dayanarak sürdürmüş ve sürdürmektedir. İşçi sınıfı hareketi içinde yer alan bu sosyal tabakaların (küçük burjuvazi, aristokrat, vb) sınıf temelinden kaynaklanan her türden sapma nihai olarak şu veya bu şekilde burjuvaziye yarar sağlarken, onlarında yöntemleri marksizmin yaşayan canlı ruhunu bir kenara itip, lafazan olarak marksist görünmek olmuştur.

Bu sorunun önemini vurguladıktan sonra şimdi de «K.S.D.»nin Leninizmin yaşayan canlı ruhunu gözlerden saklamaya uğraşıp lafazan olmaya çalıştığına bakalım:

«Ezilen - Bağımlı - Sömürge - Yarı - sömürge kategorileri üzerine: Lenin, emperyalizmin tayin edici çizgilerinden birinin de bu dönemde dünyanın ezen ve ezilen uluslar şeklinde ayrılmasından diyor. Ve bunun temel önemde bir ayrım olduğunu vurguluyor. Belirtelim ki Lenin, ezilen ulus ve bağımlı ulus kavramlarını bir ve aynı kavramlar olarak, birbiri yerine kullanır. Bunlar arasına bir ayrım koymaz. Ancak, ezilen uluslar ayrımı genel bir ayrımdır. Bunun içerisinde ezilen ulusun emperyalist yada sömürgeci devlete hangi statü ile bağlı bulunduğunu koymak gerekir. Ve Lenin ezilen uluslar kavramı içerisinde «sömürge bağımlılığı» ve «yarı-sömürge bağımlılığı» gibi başlıca iki tipik biçim koyar. (K.S.D. Sa. 14. sf: 26)

İlk bakışta yanlışlığı göze çarpmayan bu kadar uzun alıntıyı buraya almamızın nedeni, belirtelim ki, yazarın tüm mantık silsilesini ortaya koyduğu içindir. Yazarın bu alıntıdaki mantık silsilesi tüm görüşlerinin temel dayanağıdır. Yazar alıntının başına literatürde emperyalizm çağının dört ekonomik kategorilerini sıralamış ve işin, garibi sıralamış olduğu bu dört ekonomik kategoriyi en sonunda iki katagoriye indirge yebilmek becerisini göstermekle yetinmemiş, birde bu mantık silsilesine birazda Lenin adına konuşarak, Lenin'i de ortak etmeye çalışmıştır. Eh sayın yazar, siz Lenin'in adınada konuşarak bu sonuca ulaştığınıza göre, söylediklerinizin doğruluğuna emin olmalısınız (!) Ancak sizin emin olmanız yetmiyor sayın yazar. Çünkü işin içinde birde Leninizm adına hareket etmeniz var. Leninizm adına hareket ettiğiniz içinde şimdide Leninizme göre sizin bu teorilerinizin kaç ayar olduğuna bakalım. Konumuzun bir bütünsellik kazanabilmesi için yukarıdaki alıntıda sözü edilen emperyalizm çağının ekonomik kategorillerini Lenin'in nasıl ayırdığına baktıktan sonra yarı-sömürgeciliği inceleyelim.

«Kapitalist emperyalizm çağının sömürge politikasından söz ederken şu noktayı özellikle belirtmek yerinde olacaktır ki, mali sermaye ve büyük kuvvetlerin dünyanın ekonomik ve politik yönden paylaşılması olarak özetleyebileceğimiz dış politikası, çeşitli devletler için **geçici** bağımlılık biçimleri yaratmaktadır. Bu çağın özellikleri başlıca ülkelerin, sadece, sömürge sahipleri ve sömürge ülkeler olarak iki ana gurup halinde toplanması değildir; görünüşte bağımsızlıklarına sahipmiş gibi olan, ama gerçekte, mali ve diplomatik bir bağımlılığın ağı içine düşmüş **değişik bağımlı ülke biçimleri** de vardır. (a.b.ç) Bu biçimlerden birine ,yarı-sömürgelere biraz önce değinmiştik. Bir başka biçimin örneğini, bize, örneğin, Arjantin sunmaktadır.

Portekiz, siyasal bağımsızlığının yanında, mali ve diplomatik bağımlılığın biraz farklı bir örneğini vermektedir. (Emperyalizm sf. 110-111)

Yukarıda aldığımız bu alıntıda da açıkça görüldüğü gibi, Lenin emperyalizm çağında kapitalist-emperyalist ülkelerin dışında kalan ülkeleri «K.S.D.»nin dediği gibi sömürge ve yarı-sömürge diye ikiye ayırmadığı açıkça görülmektedir. Serbest rekabetçi dönemde sömürge sahibi ülkeler ve başlıca sömürgelerden söz edilirken Lenin bu ayrımın mali sermaye çağı için geçerli olmadığını belirtip çeşitli bağımlı ülke biçimlerine işaret etmiştir. Ve bu bağımlı ülke biçimlerini de kendi içerisinde çeşitlilik arz ettiğini bunların hepsinin aynı kategori içerisinde yer almadıklarını, bu kategoriler içerisinde «bu biçimlerden birine yarı-sömürgelere, biraz önce değinmiştik» diyerek bunları da kendi içerisinde ayırmıştır. «K.S.D.» ise sömürge ve yarı-sömürgeleri emperyalizm çağının olguları olarak genelleştirirken Lenin'in işaret ettiği asıl emperyalizm çağının sömürge politikasının sonucu olarak ortaya çıkan ve emperyalizm çağı boyunca varlığını devam ettirecek olan olguları yani; Arjantin ve Portekiz tipi bağımlı ülke biçimlerini Lenin'e rağmen ve Lenin adına inkâr etmeye kalkışmışlardır. Şimdilik Arjantin ve Portekiz tipi bağımlı ülke biçimlerini daha sonra açıklamak kaydıyla bir kenara bırakıp, «K.S.D.»nin sömürge ve yarı-sömürgelerle ilişkili görüşlerini eşelemeye devam edelim.

Yukarıda da gördük ki, bu baylar kendi mekanik aristo mantıklarıyla meselelere bakarken, birde durmadan Lenin adına konuşurlar. Şöyle ki; bu baylar nerede «şeklende olsa, siyasal bağımsızlığına sahip olan» ülke görürlerse, oraya hemen yarı-sömürge damgasını yapıştırıyorlar. Böylesi bir mantıktan hareket ettikleri içinde Portekiz, Arjantin ve günümüz Türkiyesine de yarı-sömürge diyorlar. Oysa Lenin «bağımlı ülkelerin başka biçimleri de vardır; görünüşte politik bağımsızlıklarına sahipmiş gibi olan, ama gerçekte, mali ve diplomatik bağımlılığın ağı içine düşmüş ülkelerdir bunlar. Bu biçimlerden birine, yarı-sömürgelere, biraz önce değinmiştik. Bir başka biçimin örneğini, bize, örneğin Arjantin sunmaktadır.» (Lenin) Diyerek, görünüşte politik bağımsızlığına sahip ülkelerin tümünü yarı-sömürge olarak değerlendirmediği açıktır. Yarı-sömürgeleri görünüşte politik bağımsızlığına sahip ülke biçimlerinden biri olarak ele alıp, diğer biçimlerden, Arjantin ve Portekiz tipi ülkelerden ayırmaktadır. «K.S.D.» yazarı ise Lenin'in yaptığı bu ayrımın maddi temelini göz ardı ederek, herşeyi görünüşteki politik bağımsızlığa göre değerlendirmeye kalkışmıştır. Herşeyi şekli görünüşüne göre değerlendirmekte mahir olan bu baylar, burdan hareketle günümüzde artık dünyadaki ülkelerin büyük çoğunluğunun yarı-sömürge durumuna geldiğini şöyle ileri sürmektedirler:

«Hele günümüz açısından bağımlı ulus ve sömürge ulus ayırımına gitmek pek mümkün değil. Söz konusu olan emperyalizme bağımlı ülkelerin sömürgemi, yarı-sömürgemi olduğudur. Lenin'in emperyalizm kitabında verdiği çizelgeye baktığımızda dünyanın büyük çoğunluğunu sömürge bağımlılığı içerisinde olduğunu görüyoruz. Yarı-sömürge kategorisine örnek olarak Lenin, Çin, Mısır ve Türkiyeyi sayar. (Mısır yerine İran olacak. Bu bir baskı hatası sonucu olsa gerek. E.B.) Oysa günümüzde emperyalizmin üçüncü bunalım dönemi dediğimiz dönemde, bu noktalarda değişiklik olmuştur. Şöyle ki, yarı-sömürge ülkeler büyük çoğunluğu oluştururken, sömürge durumundaki ülkeler oldukça azalmıştır». (K.S.D. sy: 14 Sf: 27)

«K.S.D.» Lenin adına bu sonuçları çıkarırken elbetteki bunları boşuna yapmamıştır. «K.S.D.» herşeyden önce görünüşte de olsa politik bağımsızlığına sahip ülkeler ve sahip olmayan ülkeler şeklinde bir ikilem çıkardıktan sonra, düz bir mantıkla bunları Türkiye ve Kürdistan'a uygulamaya çalışarak, Kürdistan'ın sömürge olduğu sonucunu çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu sonuca ulaşmak içinde sorunun şekli yanı üzerinde durmuş, maddi temelini bir kenara itmiştir. Bunları açıkladıktan sonra şimdi de soru-

nun nasıl incelenmesi gerektiği ve Lenin'in bu kategorileri nasıl değerlendirdiğine bakalım:

«iktisadî özüyle; emperyalizmin, tekelci kapitalizm olduğunu...» belirten Lenin bu özden kaynaklanan emperyalizmin beş temel özelliğini açıklar. Burada ayrıca bu özellikleri sıralamaya gerek görmediğimiz için, konumuzla ilgili olan özellikleri ve bunlardan kaynaklanan yanları üzerinde duracağız.

«Emperyalizm genel anlamda, kapitalizmin bazı özelliklerinin gelişimi ve doğrudan doğruya devamı olarak ortaya çıkmıştır. Ama, kapitalizm, kapitalist emperyalizm haline, ancak gelişiminin belirli ve çok yüksek bir derecesi de kapitalizmin temel özelliklerinden bazıları kendi karşıtlarına dönüşmeye başladığı zaman; kapitalizmin yüksek bir iktisadi ve toplumsal yapıya geçiş döneminin bazı unsurları bütün gelişme çizgisi boyunca biçimlenip belirdiği zaman gelebilmiştir. Bu süreç içinde, iktisadi yönden en önemli olay, kapitalist serbest rekabetin yerine kapitalist tekellerin geçmesidir. Serbest rekabet, kapitalizmin ve genel olarak meta üretiminin temel niteliğidir; tekel ise serbest rekabetin tam karşıtı oluyor; ...» (Emperyalizm Sf: 110)

Emperyalizm; kapitalizmin bazı özelliklerinin gelişmesinin sonucu olarak ortaya çıkarken Lenin'in de belirttiği gibi kapitalizmin bazı özelliklerini karşıtlarına dönüştürmüş, ve böylelikle daha farklı değil, ama, kapitalizmin yüksek bir iktisadi ve toplumsal yapıya geçişini sağlamış ve kapitalizmin tekelci evresine ulaşmıştır. Bu yapının şekillendirip ortaya çıkardığı yeni özelliklerine bağlı olarak ele alınması gerekir. Bu özellikler sadece kapitalizmin gelişip daha yüksek bir dereceye, yani tekelci evreye eriştiği ülkelerde toplumsal yapıya damgasını vurmakla kalmamıştır. Aynı şekilde bu tekelci evre, kapitalizmin serbest rekabetçi dönemindeki sömürgeler ve geri kalmış ülkelerde de kendi karakterine uygun değişiklikleri yansıtmıştır. Yani, kapitalizmin serbest rekabetçi dönemdeki sömürgeciliğin özelliklerinde de değişiklikler yaratmıştır.

Meta ihracının belirleyici olduğu dönemlerde gelişmiş kapitalist ülkeler ve büyük devletler başka yerleri kontrol altına alabilmek için işgal etmek zorunda kalmışlardır. Askeri yönde çeşitli nedenlerle işgal edemedikleri yerleri meta ihracı yoluyla ancak kısmen sömürebiliyorlardı. Sermaye yoğunlaştıkça, sanayi gelişimiyle birlikte özellikle 19. yüzyıldan sonra bu gibi yerlere daha fazla meta sokulmuş ve kısmende sermaye ihraç edilmeye başlanmıştır. Bunun için geri kalmış olan bu feodal devletlerle ilişkiler gittikçe onları gelişmiş kapitalist ülkeler karşısında boyun eğmeğe zorluyor ve yarı-sömürge durumuna geliyorlardı. Örneğin ÇİN, Türkiye, Iran gibi ülkeler böyle bir gelişim sonucu 20. yüzyıldan önce yarı-sömürge durumuna getirilmişlerdir. Bu gibi yerler yarı-sömürge durumuna gelirken de iktisadi yönde geri kalmış olmalarına rağmen şeklen sahip oldukları bağımsız devletlerinin bu şekli bağımsızlığı devam ediyordu. Yani ağırlıklı olarak meta ihracı ve kısmende olsa sermaye ihracı gibi yollarla yavaş yavaş bağımlılık ağları içerisini sokuluyorlardı. Bu olanakları sağlayan diplomatik ilişkilerde bu devletlerin, hergün biraz daha imtiyazlar vererek bağımsızlıklarını yitiriyorlardı. (Osmanlı İmparatorluğu döneminde Kapitilasyonlar, Duyun-i Umumiye gibi) Bütün bunlara rağmen emperyalizm çağına gelindiğinde buralar henüz kapitalist yönden bir gelişim içerisine sokulmuş değillerdi. Sömürgeleri ve yarı-sömürgeleri kapitalist bir gelişim içerisine ancak sermaye sokabilirdi. Buda tekelci kapitalizm evresinde mümkün olabilmiştir. Çünkü, «serbest rekabetin tam olarak hüküm sürdüğü eski kapitalizmin ayırıcı niteliği, emtia ihracıydı. Tekellerin hüküm sürdüğü bugünkü kapitalizmin ayrıcı niteliği ise; sermaye ihracıdır.» (Lenin Emp. Sf: 77)

Sermaye ihracı da meta ihracının yarattığı ilişkilerle yetinemezdi. Nasıl ki, metropollerde kapitalizmin teekelci evresi serbest rekabetçi kapitalizmin özelliklerinin doğrudan doğruya bir gelişimi ve bazı özelliklerinin karşıtına dönüşmesini doğurmuşsa, sermaye ihracıda, meta ihracının yarattığı ilişkilerin bazılarının gelişimi, bazılarını da değişmini sağlamıştır. Bu da sömürge, yarı-sömürge ve diğer geri kalan ülkelerin durumunda da kendi karekterlerine uygun olan değişiklikleri zorunlu kılmıştır. Bu değişiklerin en önemlileri şunlardır: Kapitalizmin eski evrelerine de sömürgeler ve yarı-sömürgeler meta değişimine katıldıkları halde sermayenin ortaya çıkmasını ve gelişmesini sağlayan kapitalist üretime katılmıyorlardı. Onların kapitalist üretime katılmalarını sağlayan tekelci kapitalizmin sermaye ihracı olmuştur.

Kapitalizmin serbest rekabetçi döneminin sonlarına doğru sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, özellikle geçiş döneminde (serbest rekabeten tekelciliğe geçiş) ortaya çıkan kapitalist ilişkiler henüz yerli sermaye sözcüsü unsurlar ile bütünleşmiş değildi. Bunun içinde üçüncü enternasyonal bu geçiş döneminde bile ortaya çıkan kapitalizmi «yabancı kapitalizm» olarak adlandırır. Serbest rekabetçi kapitalizmde ortaya çıkıpta, emperyalizm çağının başlangıç dönemlerinde de belli bir süre varlığını devam ettiren yarı-sömürgelerin bu durumundan dolayı Lenin «politik bağımsızlıklarına sahipmiş gibi olan» bağımlı ülke «biçimlerinden birine, yarı-sömürgelere, biraz önce değinmiştik» derken bu olguyu şu şekilde açıklar:

«Yarı-sömürge niteliğindeki devletlere gelince, bunlar, doğada ve toplumda rastlanan **geçici şekillerin** (a.b.ç.) örneğini teşkil ederler. Mali sermaye, ekonomik ve uluslararası ilişkilerde o kadar önemli ve büyük güçtür ki, politik anlamda tam bağımsızlığa sahip devletlere bile boyun eğdirebilir; zaten eğdirmektedir de. Az ileride bunun örneklerini göreceğiz. Ama şüphe yok ki, mali sermayeye en büyük 'rahatlığı' en büyük üstünlükleri sağlayan şey, o boyun eğmiş bulunan halkların ve ülkelerin siyasi bağımsızlıklarını da yitirmekte olmasıdır. Yarı-sömürge ülkeler, bu yönden **'yarı yolda'** olan tipik örneklerdir.» (Emp. sf: 102)

Lenin o gün için dünyanın durumu ile ilgili çizmiş olduğu tabloda, «İran'ı, Türkiye'yi ve Çin'i de bu son kategori içinde düşünüyoruz.» (a.g.e. S: 100) diyerek bunların somut durumunu inceleyip yukarıdaki sonuca ulaşırken neyi ifade etmektedir. «K.S.D.»nin dediği gibi -yarı-sömürge kategorisinin genelleşip emperyalizm çağının bir olgusu haline geleceğini mi, yoksa bunların» doğada ve toplumda rastlanan geçici şekilerin örneğini teşkil ederler» bunun için bunların mali sermaye çağında ortadan kalkacağını mı ifade eder? Şüphesiz, Lenin yarı-sömürge ülkelerin de mali sermaye çağında varlığını devam ettirecek bir olgu olmadığını, bunların şu veya bu şekilde ortadan kalkacağını, «bu yönden» daha o günden, «yarı yolda olan» ülkeler olduğunu belirttiği açıktır. Yarı-sömürgelerin emperyalizm çağında «geçici şekiller» olması özelliğinden dolayı Lenin bunları politik bağımsızlıklarına sahipmiş gibi görünen, ama, emperyalizm çağını olguları olarak devam ettirecek olan Portekiz ve Arjantin tipi bağımlı ülke biçimlerinden ayrı olarak ele alırken bu geçici özelliklerine dikkati çekmiştir. Bunların geçici nitelikleri de şundan ileri gelmektedir: Serbest rekabetçi dönemde sahip oldukları devlet işgal edilip yıkılamadığı için bunlar varlığını devam ettirirken, mali sermaye çağında kapitalist emperyalist ülkeler ellerine yeni bir güç geçirmişlerdir. O da mali sermaye gücüdür. Ve onun için bu ülkelerin ya doğrudan doğruya işgal edilerek kontrol edilmesi, veya sermaye ihracı yoluyla yeni türden bağımlılık ilişkilerine (ekonomik ilhak yoluyla) sokulacaklardır. Yani, her halükarda bu kategorinin emperyalizm çağında sürekli olmadığı açıktır. «K.S.D.» ise «şeklen de olsa, siyasal bağımsızlığına sahip olan uluslara yarı-sömürge, hem siyasal hemde ekonomik olarak ilhak edilmiş uluslara da sömürge denir.» Derken iki şeyi birden çarpıtmış oluyor. Birincisi: Yarı-sömürgelerin ekonomik olarak henüz ilhak edilmediği halde buların ekonomik olarak ilhak edilmiş olduğunu söyleyip Lenin'in dediği bu kategorinin geçici özelliği ve III. Enternasyonalin buralardaki 'Kapitalizmin' «yabancı kapitalizm» olduğunu, çünkü; yerli unsurlarla bütünleşmediği gerçeğini inkar ediyor.

Herşeyden önce yarı-sömürge ülkelerin bağımlı ülke biçimlerinden bir olarak iktisadi yapıları açısından Lenin bu kategoriyi belirttiğimiz gibi emperyalizm çağının kalıcı kategorileri arasında saymıyor. Bu yönleriyle henüz buraların sermayeleri veya sözü edilecek sermayeleri yoktur. Geçen sayımızda Osmanlı İmp. durumunu ele alırken bunu açıklamıştık. Lenin bu kategoriyi belirttiğimiz siyasi üst yapıda görünüşte bir bağımsızlık arz etmeleri özelliklerinden dolayı emperyalizm çağının ilk döneminde geçici bir bağımlılık biçimi olarak ele almıştır. Yoksa iktisadi yapıları açısından değil. Sömürgeleri de, bağımlı ülkelerden (yarı-sömürge biçiminin dışında) ayırt ederken bu ayrımı hem siyasi hem de iktisadi yönden ele almıştır. Salt sömürgelerde emperyalizm çağının olgusu değildir. Emperyalizm öncesi dönemin olgusu olarak doğmuş, emperyalizm çağında sömürgeciliğin özellikleri değişmeye başlamıştır. Ancak, bu değişiklikler tüm yönleriyle emperyalizmin başlangıcıyla birlikte bir bıçak kesiği gibi her yerde aynı anda mümkün olmamıştır. Onun için serbest rekabetçi döemdeki sömürgeciliğin bazı özellikleri belli bir süre varlığını devam ettirmişlerdir. Buna rağmen emperyalizm öncesi sömürgelerle, emperyalizmin sömürgeciliği birbirinden temel farklılıklar arz eder. Emperyalizmin sömürgeciliği herşeyden önce sermaye ihracı temleine dayanır. Sermaye ihracının giderek sömürgelerde de kapitalizmin gelişimine yol açtığı açıktır. Bu kapitalist gelişimde salt yabancı kapitalizm değil, yerli sermaye sahipleriyle işbirliği içerisinde gelişen bir kapitalizm olup, sömürgelerin siyasi yapılarında da buna bağlı olarak bir değişiklik yaratmaktadır. Emperyailzm öncesi dönemde sömürgeler fiilen işgal edilirken, bu dönemde ise, sömürgelerde de siyasi üst yapının ortaya çıkmasını sağlayan değişikliktir. «K.S.D.» bunları dikkate almadan şunları söyler:

«...Hem siyasal hem de ekonomik olarak ilhak edilmiş uluslara ise sömürge denilir. En önemli ayrım noktası budur. Bağımlı ulus (K.S.D. bunu yarı-sömürge anlamında kullanıyor) ile sömürge uluslar arasındaki ayrıma ise, emtia üretimi ve kapitalizmin gelişme seviyeleri açısından bakar... Ancak emperyalizmin aynı zamanda sermaye ihracı demek olduğunu, sermaye ihracının girmediği ülkelerin ise hemen hemen kalmadığını vurgulayarak, bu farkında artık ortadan kalktığını söyler. Bilindiği gibi emperyalizmin özelliklerinden birisi de, girdiği ülkelerde kapitalizmi hızla geliştirmesidir... Yine

(Devamı 11. Sayfada)

Bir Polemik üzerine

B. T. ile demokratik devrim polemiği üzerine bir mektup aldık. Tartışmanın okuyucuda ne gibi izlenimler bıraktığının ve soruna olan ilginin anlaşılması bakımından mektubu yayınlıyoruz. Ne var ki toprak sorunu ve buna bağlı olarak demokratik devrim konusunda daha etraflı görüşlerimizi daha sonraki sayılarımızda yapacağız. Bunu B.T.'nin ciddi olmayan görüşlerinin hatırı için değil toprak sorunu konusundaki görüşlerimiz tüm diğer guruplardan da kökten farklı olduğu için yapacağız.

BİR POLEMİK ÜZERİNE

Emeğin Birliği ile «B.T.» gazetesi arasında geçen, günümüz devrimci hareketinde en çok tartışılan konularından biri olan demokratik devrim polemiğini izledik. Şüphesiz amacımız Marksizm-Leninizmin evrensel tezlerinin ülkemiz somutuna en doğru uygulanışını kavramak ve devrimciliğimiz babamız hayrına olmadığına göre de, kimin proletarya adına doğruları söylediğini anlamaktı.

Bu polemik hakkındaki düşüncelerimizi belirtmeden önce: «Bağımsız Türkiye'nin» devrimci tutumunu bir tarafa bırakalım okuyucuya bile saygısızlık sayılacak bir tavrını hemen kaydedelim. «B.T.» Emeğin Birliği ile söz konusu polemiğe cevabında sık sık «E.B.» çevresi ile «E.B.» yazarını aynı kefeye koymadığını yani söylediklerinin yazarı hedef aldığını dolayısıyla söylenenlerin okuyucuların savunduğunu zaten sanmadığını ima yollu belirtiyor. Halbuki ideolojik tartışmalarda önemli olan kişilerin veya kişinin çürütülmesi değil, önemli olan; ortaya atılan ve savunulan ideolojinin bilimsel olarak çürütülmesidir. Bunun için «B.T.» nin kişiyi çürütme gibi peşin bir gayrete girmesine hiç gerek yoktur. Çünkü okuyucular en azından diyalektiği, üretici güçler teorisini, alt yapı - üst yapı ilişkisini v.b. Marksizmin evrensel tezlerini biliyorlardır. Yani okuyucu dünün okuyucusu değildir artık. Onun için müsaade edinde bir takım yargılara okuyucu kendisi varsın, zaten varacaktır da. Bu böyle biline.

Şimdi polemik konusu üzerinde duralım: Bilindiği gibi E.B.'nin demokratik, devrim konusundaki ilk yazısı «İşçi Köylü İttifakı» üzerine olan yazıydı. Bu yazıda öz olarak ülkemizde kapitalist üretim ilişkilerinin hakim üretim biçimi haline geldiği ve buna bağlı olarak üretici güçlerin gelişim düzeyinin vardığı yer demokratik devrimin işçi-yoksul köylü ittifakı temelinde başarılacak bir devrim olduğu savunuluyordu. Çünkü kapitalizm kırlarda talepleri ve çıkarları birbirinden farklı olan katmanlar yaratmış, köylülüğü feodalizmde olduğu gibi genel bir sınıf olmaktan çıkarmıştır. Bir diğer deyişle; kapitalizmin kırlara girişi tarım burjuvazisi, tarım proletaryası, yoksul-köylü zıtlarının birliğini diyalektik olarak yaratmıştır. Proletarya ile burjuvazi arasında küçük-burjuvazi olduğu gibi kırlarda da orta köylü tabakalar ortaya çıkmıştır. Yani emek sermaye çelişkisi kırlarada girmiş ve yeni itici (devindirici) güçler yaratmıştır. Bu yüzden devrimimiz anti-kapitalist, anti-faşist ve tüm gericiliğe karşıdır.

«B.T.» ise: Karşı polemiğinde önümüzdeki devrim aşamasını «Milli Demokratik Devrim» olduğunu ileri sürdü. Çünkü devrimimiz anti-emperyalisttir bu anlamda millidir, devrimimiz anti-feodaldir, bu anlamda da demokratiktir. Bu yüzden Çin ve Vietnam devrimlerinin benzeridir, yine oradakileri gibi tüm gericiliğe karşıdır. Yani bir diğer deyişle devrim işçi-köylü-milli burjuvazi ittifakı temelinde yürüyecektir. Bu yüzden toprak dağıtımı gibi demokratik tetbirlere başvurmak zorunludur. Bu açıdan baktığımızdan karşımıza yukarıdaki tarzda bir demokratik devrim ya da sosyalist devrim ikilemi vardır! Emeğin Birliği'nin ise hangisini savunduğu belli değildir (!) deniyordu.

«E.B.» cevabında kendilerinin anti-faşist demokratik devrimi savunduğunu dünyada bunun örneklerinin olduğunu (tüm doğu avrupa), ve bu devrimlerin feodalizme karşı değil, kapitalizme karşı fakat anti-faşist bir mücadele sonucu gerçekleştiğini ve bunlardan birinin emperyalist-kapitalist bir ülke (Doğu Almanya) olduğunu belirtti. Çünkü tekelci kapitalizmin ve işbirlikçi tekelciliğin gerçekleştiği ülkelerde faşizm tüm demokrasinin inkârı olarak bir karşı devrim gücü şeklinde o düzenlerin temelinde bir olgu olarak belirir. Böylesi durumlarda faşizm iktidara geldiği zaman zorunlu olarak devrim faşizme karşı, işçi sınıfının öncülüğünde tüm demokratik güçlerin ittifakı çerçevesinde yürür. Yine bağımlılık ilişkileri içerisine girmiş ülkelerde emperyalizm bir iç siyasettir. Yani ekonomik ilhaktır. Bu ekonomik ilişki işbirlikçi tekelcilik düzeyine varmışsa orada burjuvazinin herhangi bir milli katmanı kalmamıştır. Dolayısıyla emperyalizmle mücadele proletaryanın omuzlarındadır. Milli burjuvazinin olmadığı, mücadelenin proletaryanın öncülüğünde diğer küçük burjuva unsurlarla yürütüldüğü ve proletaryada enternasyonal bir sınıf olduğu için literatürde bu mücadelenin ve mücadele sonucu gerçekleşecek devrimin adı milli demokratik devrim değildir.

«B.T.» 32-33. sayılarındaki cevabında eski tezlerini tekrarladı. Ne devrimin E.B. de iddia edildiği şekilde milli özünü nereden hangi sınıftan aldığına ne E.B.'nin Türkiye'de milli burjuvazinin olmadığının iddiasına ne faşizme karşı mücadele sonucu demokratik devrimin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine ve ne de E.B.'nin Türkiye'nin ekonomik sosyal tahliline değinmeden yine demokratik devrimin siyasi üst yapıda proletarya olmak kaydıyla «Burjuvazinin zamanında yapamadıklarını yapacağını» yani özünde burjuva demokratik devrimin görevlerini yerine getireceğini... ileri sürdü.

Polemiklerin muhtevası öz olarak böyle. Eh bakalım okuyucu ne anlamış bundan: Dikkat edilirse tartışılan konulardan bir tanesi kapitalist üretim ilişkilerinin, hakim üretim biçimi olup olmadığı idi. Gerçi «B.T.» de bu konuda tek laf yok, feodal kalıntıların sözü ediliyor ama; kapitalizme karşı demokratik devrim olmaz ve kırlarda (reformlar yoluyla) küçük meta üretiminin geliştirilmesinin sözü edildiğine göre, Türkiye'de kaptializmin hâkim üretim biçimi olduğu kabul edilmiyor demektir. Yine «B.T.» Lenin'in 1905 yarı serf Rusyası için söylediği işçi - köylü ittifakına dört elle sarılıyor. Bu savlarda diyalektiğin, üretici güçler teorisinin zerresi yok. Feodal üretim ilişkilerinin kıstasları nelerdir? Emek - rant, ürün-rant, angarya, kapalı ekonomi, v.b. Bunlara bağlı olarak ta köylülüğün bu çelişkiler çerçeve sinde feodal beylere karşı genel mücadelesi, toprak ve özgürlük özlemi; bu çelişkilerin köylülüğün tamamını etkilediğini unutmayalım. Böylesi çelişkilerin yaygın olduğu yerlerde yani yarı feodal ülkelerde proletarya iktidarı alırsa her marksist bilir ki: İşçi-köylü ittifakı temelinde almıştır. Buralarda proletaryanın görevi; iktisadi evrimin bir sonraki basamağını hızlandırıcı yönde bir adım atmak, yani dolaşımı ve kapitalist meta üretimini yaymak, kırlarda köylülüğü parçalayarak sınıf mücadelesini geliştirmek ve bu sürecin kırlarda ortaya çıkaracağı sosyalizmin itici güçlerini (proletarya, yarı-proleterya) aktif ve bilinçli tarzda destekleyip sosyalizmi kırlara sokmak. Bunun adı kırlık alanlarda emek-sermaye çelişkisini yaygınlaştırıp, geliştirerek, sosyalizme geçişi hızlandırmaktır. Proleterya iktisadi evrimi hızlandırıcı yönde bilinçli bir çaba harcar ama; onun üstünden atlayamaz.

Peki kırlarda kapitalist üretim ilişkilerinin kıstasları nelerdir? Makinalaşma, ulaşım, buna bağlı olarak pazara açılma dolayısıyla para-mal-para (P-M-P) ilişkisi, mülksüzleşme ve toprak tekelleşmesi, toprakların kiralanması (ipotek-icar) artı-değer yaratma. Hatta bu ilişkiler tekelcilik düzeyine varmışsa, tarımla ilgili banka kredileri, ilaçlama, gübreleme, «kontrollü ziraat» denilen merkezi planlama, yani sanayi ile tarımın birbirlerini karşılıklı finanse etmeleri. Yine bunlara bağlı olarak kırlarda doğan üretici güçler (parçalanan köylülük) ve diğer karmaşık ilişkiler (göç, işsizlik, tekelci fiat uygulanmasının tüm emekçi tabakaları etkilemesi)

Evet sorun budur: Ülkemiz kırlarında bunların hangisi hakim üretim biçimidir? İşi ille de iddiaya bindirmek istemiyorsak pratik hayat bize ne sunuyor ona bakalım. Taban fiyatlarını, işsizlik, pahalılık, (faşizmi bir kenara bırakalım, çünkü «B.T.» nin onunla hiç arası yok, güç bile saymıyor.) Protesto şiarları ile... Taban fiatlarını protesto ne demektir, kimi hedefler? Ürün fiyatlarını belirten devleti, tekelleri, kredi veren bankaları, merkezi planlamayı yani doğrudan doğruya işbirlikçi tekelci kapitalizmi. Zaten taban fiyat uygulamasının kendisi veya «kontrollü ziraat» tekellerin tarımı kendilerine bağlamaları, banka kredileri yoluyla toprakları ipotek altına almaları, dolayısıyla da tarımı sanayiye tabi hale getirmelerinden başka bir şey değildir. Buğday, pamuk, fındık, fıstık, şeker pancarı, çay, üzüm, ayçiçeği, haşhaş, anason, soya fasulyesi, zeytin ve giderek salça ve konserve fabrikalarının ham maddesi olan bir sürü tarım ürünü bugün bu uygulamaya, yani merkezi planlamaya tabidir. Bu kadar çok ürünün taban fiat uygulamasına tabii oluşu hiç bir şeyi açıklamıyor mu? Bu feodalizm mi, kapitalizm mi, yoksa daha bir üst evre olan işbirlikçi tekelci kapitalizm mi? Bu ilişkiler: banka kredilerinden, dolayısıyla modern zirai usullerden yararlanamayanların mülksüzleşmesini doğurmamış mı? Toprak tekelleşmesi yaratarak tarım burjuvaları ve tekelci tarım burjuvaları yaratmış mı, veya toprak ağalarını tarım burjuvaları haline getirmemiş mi? Buna bağlı olarakta yaygın bir işsizler ordusu ve sanayi proletaryası meydana getirmemiş mi? Bunlar aynı zamanda kollektif üretimin maddi ve teknik temelleri değil midir?

Protesto edilen işsizlik ve pahalılık tekelci uygulamalarla doğrudan ilintili değil mi? Tekelleşmiş bir iç pazar doğmamışsa bu çelişkiler nerden çıkacak. Yine şehir nüfusunun % 50 lere varması ve feodalite denildiği zaman özellikle Kürdistan kastedilmekle beraber her alanda Kürt ve Türk proletaryasının birbirine karışmasının hiç bir anlamı yok mudur? Peki proletarya kırlarda iktisadi evrimi hızlandırıcı hangi adımı atabilir? Toprak dağıtılmalıdır (!?) Niye? Köylülüğü parçalamak için, tarım prolataryası ve yoksul köylülük yaratmak için, mülksüzleşme yaratmak için. Yani zaten yaşanan bir süreci yeniden yaşamak için «B.T.» kapitalist mülksüzleşmeyi anlamamıştır. Köylü her ne şekilde olursa olsun topraktan koptuğunda veya eski toprak düzeninden ilişkilerini kopardığında proletarya onu yeni maddi konumu ile değerlendirir. Yeniden küçük toprak mülkiyeti düzenine dönmesinin propogandasını yapmaz. Çünkü bunda onun esas görevi olan üretim ilişkilerince ket vurulan iktisadi evrimi hızlandırmanın yani üretici güçleri geliştirmenin zerresi yoktur.

Emekçi köylülük «B.T.» nin sandığı gibi sadece toprak özlemiyle yanıp tutuşmuyor. Daha doğru bir deyimle yaşanan bir sürecin verdiği deneyle veya üretici güçlerin mevcut düzeyi yüzünden toprak dağıtımı gibi toprağa kapitalist tarzda sahip olunduğunda; emekçi köylülük bunu bir daha elden çıkarmamak tarzında bir sahip olma değil, tersine yeniden elden çıkarmak anlamına geldiğinin bilincindedir. Üretici güçlerin gelişim düzeyi; traktör, gübre, ilaç, biçer, patos, vb. şeyleri tarımda üretim için gerekli hale getirmiştir. Toprağın mülkiyetine de sahip olan kaç küçük üretici bunu kendi başına sağlayabilir. Bunları küçük üreticiye proletaryanın sağlayacağını ileri sürenlere şunu sormak gerekir: Siz proletaryanın mı yoksa küçük burjuvazinin mi vekillerisiniz!

İşsizliği protesto ediyor. Yani iş istiyor. Sömürüsüz, sigortalı, sendikalı geleceğinden emin iş. Çünkü mülksüzleşmenin kendisi ona küçük üretimin kaç para ettiğini kavratır.

Aynı şekilde genelde orta köylülüğün sorunu olan taban fiatlarının yüksek tutuluşu yoksul köylüyü hiç ilgilendirmez: hatta esasında taban fiatlarının yüksek tutuluşu yoksul köylüyü daha da yoksullaştırmaz mı? Peki nerede kaldı feodalizmin genel sınıfı köylülük?

«B.T.» ille de «zamanında yapılmamış burjuva demokratik görevler» diyor! Ama emperyalizm çağındayız. Finas kapital ve onun iktisadî evrimi veya junker gelişimi sizin toprak dağıtımı gibi zamanında yapılmamış burjuva demokratik görevleri tarihin çöplüğüne atar. Çünkü ekonominin kanunlarının üstünde hiç bir güç yoktur. Finans kapital Afrika'nın ilkel kominal toplumlarına bile kapitalizmi yaşatıyor toprak dağıtımından ne dökülür? Yine marksizmden az çok haberi olan herkes bilirki burjuvazi önünde iktisadi manevra imkanları var oldukça üretici güçleri geliştirir. Ama bunun değişik yolları vardır. Kapitalizmin şafağında bunu devrimle kitlelerle jakoben (devrimci) tarzda, kapitalizmin çöküşü çağında bunu evrimle junker (evrimci) tarzda yapar. Ama her halükârda üretici güçlerin gelişim düzeyinin gerekli kıldığı değişiklikleri iktidarına zarar vermediği sürece yapar. Yani bir şeyin junker tarzda yapılması onun yapıl-

madığı anlamına gelmez. Çünkü iktisadi gelişim bir takım şeylerin toplumsal fonksiyonlarını kaybettirir.

«B.T.» ye bir soru daha soralım. Eğer kırlarda tartışılan kalıntılar değildir kalıntılar asla belirlefeodalizmin yaygın olduğu bir ülke isek, (Çünkü yici olamaz) o zaman ülkemizde henüz işbirlikçi tekelcilik gerçekleşmemiştir. Buna göre feodalizmin en yaygın olduğu yer Kürdistandır. Orada sizin düşüncenize göre tekelleşmemiş, işbirlikçi olmamış, bağımsız Kürt 'milli' sermayenin olması gerekir. Hele hâlâ Türk 'milli' burjuvazisi varsa Kürt sermayesinin genel olarak milli olması icabeder. Çünkü tekelci kapitalist bir pazar yaratılmamışsa bu kaçınılmaz olarak yukarıda belirttiğimiz gibi olur. Peki Kürt milli burjuvalarının öncülüğünde bir ulusal kurtuluşa ne buyurursunuz? Bunlar birbirleriyle diyalektik olarak ilişkili konulardır. Çünkü genel olarak sermayelerin karşılıklı ilişkisi ve üretici güçlerin gelişim düzeyidir, ulusal sorunun konumunu belirleyen. Yani işin «anyası varsa Konyası da» vardır. Bu konuya da değinmeniz gerekmez miydi?

Tartışmanın esas olarak neler üzerinde geçtiği ve taraflarca bunlardan hangilerinin cevaplandırıldığı, hangilerinin geçiştirildiği okuyucunun gözünden kaçmamıştır. Söz gelimi «E.B.» Çin Vietnam ve benzeri devrimlerde emperyalizmin bir dış siyaset (siyasi ilhak), bağımlılık ilişkileri içindeki ülkelerde ise bir iç siyaset (ekonomik ilhak) olduğunu ileri sürmüştür. «B.T.» de bu konuya değinilmemiştir. Evet Çin, Vietnam gibi sömürge, yarı sömürge ülkelerde emperyalizm bir dış siyaset sistemi idi. Çünkü finans kapital bu ülkelerle olan ilişkilerini paylaşım savaşları ve emperyalistler arası pazar reka beti yüzünden karşılıklı iktisadi evrim sürecine bırakmamış, tam tersine bu ülkelerin siyasi üst yapılarını kendi politikasına uygun bir tarzda işgal etmiş, ilhak (siyasi) politikası gütmüştür. Yani bu ülkelerde ekonomik alt yapıyla siyasi üst yapı arasında (ulusal bakımdan) uyuşmazlık vardır. Üst yapı ise alt yapıya tekabül etmemektedir. İşte bu durum, o ülkeler için kendi mevcut ekonomik yapılarına ve üretici güçlerine uygun, ona tekabül eden bir siyasi üst yapı (siyasi bağımsızlık ulusların kaderlerini tayin hakkı) mücadelesini gündeme getirir. Bu mücadele bu tip ülkelerin üretici güçlerinin gelişim düzeyine ve proletaryanın devrimci insiyatifine göre çok değişik biçimler arzedebilir. Türkiye, Mısır, Cezayir, Çin ve Vietnam'da emperyalizme karşı mücadelenin farklı şekilde sonuçlanması gibi. Şayet ulusal kurtuluşta öncü proletarya değilse bu ülkelerin henüz kapitalist devletler olarak katedecekleri çok yol vardır. Daha bütünüyle ne bir kapitalist pazar doğmuş, ne de bu kapitalist pazar sermayenin evrensel dolaşımının bir halkası haline gelmiştir. Kısacası bu ülkeler gecikmiş olarak, ulusal hareketlerin birinci evresini yaşamışlardır. Bu durumun feodalitenin yaygın olduğu ülkelerde meydana geldiğini unutmayalım. Bundan sonra bu ülkeler finans kapitalle ekonomik ilişkiler kurarlar. Zaten emperyalizm çağında arz-talep (arz yönde dengesizlik veya arzın azlığı) ilişkisi geri kalmış bir ülkenin Kapitalist gelişimini belli bir seviyeden sonra emperyalizmle sermaye ihracı temelinde ilişki kurmasını zorunlu kılar. İşte bu zorunluluk geri kalmış ülke burjuvazisinin finans kapitalle ilişkiye geçme yönünde iktisade zorlar. Buradaki burjuvazi ulusal hareketlerin birinci evresini yaşayan burjuvazi değildir. Toprak özlemiyle yanan köylülüğün, toprağa kavuşturduktan sonra süreç içerisinde küçük üretimin beş para etmezliğini görmesi gibi, bu burjuvazi milli pazar hayallerinin emperyalizm çağında imkansızlığını görmüştür. Yani kendi inkarına dönüşmüştür. Geri kalmış ülke açısından zorunlu iktisadi evrim budur. Peki finans kapital açısından iktisadi evrim nedir? Sermaye temerküzünü zorunlu ihtiyaç haline getirdiği sermaye ihracı. İşte bizi bağımlılık ilişkisine götüren tamamen ekonomik bir yol. Evet finans kapital buraya maddi temelden, alt yapıdan girmiştir. Artık üretici güçlerin üretim ilişkilerinin içindedir. Tabir yerindeyse söz konusu ülke için kendi bünyesinde olmayan bir nesne (dış siyaset) değil, onun damarlarında dolaşan kandır. Ülkenin ekonomik yapısının her alanında sermaye kanunlarının çıkardığı ilişki (büyük sermaye-küçük sermaye) bakımından vardır. Ülkenin maddi hayatına girdiği için kendisine tekabül eden siyasi üst yapıyı zaten çıkaracaktır. Birinci tip ülkelerde olduğu gibi üst yapının alt yapıyla (ulusal yönden) alakasızlığı, ona yabancı kalışı söz konusu değildir. Tam da bu noktada toplumun devindiricisi bütünüyle üretim ilişkileriyle üretici güçlerin çelişmesidir.

Bunlar yeni icatlar değildir. Lenin Kievskiy'le polemiğinde Norveç ve Polanya birer bağımsız devlet olsalar bile finans kapitalin oradaki egemenliğinin süreceğini kaydeder. Aynı şekilde Kievski'nin hatasının kaynağını ilhaklarla (ulusun topraklarına rızası hilafına el koyma, ulusların kaderlerinin tayin hakkı) finans kapitalin daha geniş bir alana tamamen ekonomik yollarla yayılmasının özdeş sayması olduğunu belirtir. Finans kapitalin tamamen ekonomik yollarla egemenlik sağlayabileceğini özellikle vurgular. Nihayet tarihte zorunlu rolünde Engels iktisadi kanunların verimleri yönünde işleyişlerinin zor olmadığını savunarak Duhring'i mahkûm eder.

Konunun iyice açığa çıkması için bir kaç alıntıya daha baş vuralım: «Kapitalizmin gelişmesi sırasında ulusal sorunda iki tarih ieğilim tanır. Birincisi ulusal hayatın ve ulusal hareketlerin uyanışıdır. Hertürlü ulusal baskıya karşı mücadele, ulusal devletlerin kuruluşudur. İkincisi uluslararasında hertürlü ilişkilerin gelişmesi ve çoğalmasıdır, ulusal engellerin yıkılması ve sermayenin, genel olarak ekonomik hayatın, siyasetin, bilimin v.b. uluslararası elbirliğinin yaratılmasıdır. Bu iki eğilim kapitalizmin evrensel yasasıdır. Kapitalist gelişmenin başlangıcında birinci eğilim egemendir, ikinci eğilim olgunlaşmamış olan ve bir sosyalist toplum biçimini almaya doğru yol alan kapitalizmi nitelendirir. Lenin U.K.T.H. s. 25)

«Birinci dönemin tipik özellikleri şunlardır: Milli hareketlerin uyanışı, nüfusun en kalabalık, en uyuşuk kesimi olan köylülerin genelde siyasi özgürlük mücadelesi için özelde milletin hakları mücadelesi için bu harekete katılmaları. İkinci dönemin tipik özellikleri şunlardır: **Burjuva demokratik yığın hareketlerinin yokluğu** (a.b.ç) Gelişmiş kapitalizmin ticari ilişkileri alanına çoktan girmiş milletleri birbirine daha çok yaklaştırarak, gittikçe daha çok iç içe girmelerine sebep olarak milletler arası çapta birleşen sermaye ile milletlerarası işçi sınıfı hareketi arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi öne çıkarması (Lenin D.U.K.H. s. 107)

Şayet sloganlar kitleleri harekete geçiren genel çelişkilerden kaynaklanacaksa «Bağımsız Türkiye» sloganı ulusal hareket açısından birinci dönemin sloganı değil midir? Siyasî bağımsızlığı hedefleyen burjuva demokratik ve üretici güçlerle üretim ilişkilerinin çelişkisiyle alâkası olmayan bir slogan değil midir? Çünkü ulusal hareket açısından ikinci dönemde milliyetçilik gerici bir slogandır. Sanırız milliyetçiliğin faşizmin sloganı olduğu günümüzde B.T. milliyetçilikten dem vurmaz.

Evet, geri bıraktırılmış ülke sermayesi ile kaynaşan finans kapital ne yapar? Şüphesiz oraya kendi ilkelerini götürür. Geri bıraktırılmış ülkenin kendi bağımsız sermayesi de olduğu için işbirlikçi tekelciliği gerçekleştirir. Millî sermayenin tamamına son verip, ülkeye kapitalist pazarı egemen kılıp, kırlarda kendi meta ve sermaye arzının talepleri haline getirip ülkeyi kapitalist dolaşımın işbirlikçi tekelcilikle denetlenir bir halkası haline getirinceye kadar önünde riskli de olsa ekonomik gelişim yolları vardır. Ama ondan sonra maddi şartları varsa savaşlar gibi ekonomiye olağan üstü talep yaratan olayların dışında finans kapital ve işbirlikçi tekeller mevcut arz talep dengesizliğini bile koruyamazlar. Barutları tükenmiştir, önlerinde hatırı sayılır ekonomik gelişim yolları yoktur. Bu iktisadi çaresizlik burjuvaziye: «buyur proletarya iktidara» dedirttirir mi? Şüphesiz hayır. Herhangi bir fenomenin önünde diyalektik gelişim imkanları gerek kendi iç çelişkileri, gerekse kendisini kuşatan nesnel şartlar yüzünden tükenmemişse kendi zıddına dönüşmez, kendisini inkâr etmez. Toplum ve doğa bu işleyişin sürekli cereyan ettiği alanlardır. İşte bu noktada burjuvazi iktidarını iktisaden sürdürememenin verdiği zorunlulukla o zamana kadar kendisinin toplumsal haytta yarattığı ne varsa hepsini inkâr eder. Eskiden saldırdığı ne varsa onlara sarılır ve buradan kaynaklanan terörü kitleler üzerinde gündeme getirir. Din, ırkçılık, mezhep ayırımı vb. geçmişe ait kullanabileceği ne varsa burjuvazinin iktidarını devam ettirmesinin araçları olurlar. Tekelcilikten kaynaklanan bu olguya «B.T.» ne der bilinmez ama siyasal literatürde bunun adı faşizmdir.

«B.T.» de bu konuda «Emeğin Birliği» ne bir eleştiri yok. Halbuki Emeğin Birliğince esas vurgulanan devrimin Anti-faşist niteliği idi. Kapitalizme karşı demokratik devrim savunuluyor ve tüm Doğu Avrupa buna örnek gösteriliyordu. Tartışmanın odak noktası da burasıdır. Ama «B.T.» bu konuda öcüden kaçar gibi kaçmış, veya, anti-feodal Demokratik devrim ya da sosyalist devrim diyerek meseleyi kestirip atmış. Emeğin Birliği öteki yazılarından da anlaşılacağı üzere, proletaryanın öz örgütünün, önderliğinde. Kurulacak bir anti-faşist halk cephesinin demokrasi için mücadele eden güçleri bağrında toplayacağını ve iktidara yönelteceğini savunuyor ve sözgelimi Bulgaristan anti - faşist demokratik halk devrimi örnek olarak gösteriliyor (yani oradaki Komünist partinin ve Çiftçi Birliği Partisinin, faşizme karşı birleşik cephesi) «B.T.» bu sosyalist devrimdir diyor.

Burjuva diktatörlüklerinin çok çeşitli biçimleri olduğu gibi proletarya diktatörlüklerinin de çok çeşitli biçimleri vardır. Demokratik devrim proletarya ve öteki ezilen tabakalar için tastamam bir demokrasi yaratma sorunudur. Mücadele, demokrasi için hangi güç engelse ona karşı yürür. Bu engel üretici güçlerin gelişim düzeyine göre feodalizmdir veya faşizmdir. Kendi sosyalist hedeflerini gerçekleştirmesi için demokrasi proletaryaya da gereklidir. Ama her iki durumda da proletaryanın dışında sadece demokrasi için mücadele eden farklı güçler de vardır. Bu güçler görmemezlikten gelinemez veya proletarya tutarlı bir demokrasi mücadelesi savunucusu olmadan sosyalizmi kuramaz. Bolşevikler neden şubattan sonra sosyalist devrimi savundular? Acaba bir kaç ay içinde serf ilişkileri içindeki bir ülkenin kırlarında meta üretimini yayıp, köylülüğü parçalayıp sosyalizmin maddi ve teknik temellerini mi yarattılar? Bunun NEP döneminde gerçekleştirildiğini Sovyet devrimi konusunda az çok bilgisi olan herkes bilir. Çünkü tarih orada demokratik diktatörlüğün özgül biçimini yaratmış kitlelerin serbestçe örgütlenmesi, yönetim ve denetimde söz sahibi olmaları, milis kuvvetleri, gibi bir dizi demokratik istem zaten gerçekleşmişti. «Rusya Avrupa'nın en özgür ülkesidir.» Bir demokratik cumhuriyette zaten gerçekleşmiş olan demokrasiyi savunmakla kitlelere yeni bir şey sunulmaz. Onu inçin proletaryanın görevi bir ileri aşama olan sosyalist devrimi savunmaktır.

Buradan çıkaracağımız sonuç şudur: Üretim ilişkilerinin gelişim düzeyi ne olurs aolsun, burjuva demokratik devrim tamamlanmış olsun veya olmasın eğer bir ülkede faşizm iktidarda ise tabiatı gereği faşizme anti-tez olarak kendi ekonomik demokratik-talepleri etrafında serbestçe örgütlenme, yöneticilerini kendisi seçme, yönetim ve denetimde söz sahibi olma, ulusların kaderlerini tayin hakkı halk milisleri gibi evvelce kullanılan fakat şimdi faşizm tarafından gaspedilmiş (metropol ülkeler); veya üretici güçlerin gelişim düzeyinin gerekli kıldığı, fakat faşizm tarafından verilmeyen (geri bıraktırılmış ülkeler) bir dizi demokratik istem için mücadeleyi gündeme getirir. Faşizmin olmadığı bir ülke koşullarında, kapitalist üretim ilişkisi ile üretim güçleri arasındaki çelişki sosyalist bir devrimle çözümlenirken yine aynı, yani kapitalist üretim ilişkilerinden kaynaklanan fakat, faşist uygulamaların olduğu bir ülkede, bu çelişki bir demokratik halk devrimi ile çözümlenebilir. Yani devrimde proletaryanın örgütlü gücü iktidarı tek başına ele alabilecek güçte ise bu sosyalist devrim olur. Aksi halde proletaryanın örgütlü gücü yeterli olmadığı için bir anti-faşist halk cephesi sonucu ancak iktidar ele geçirilecekse o zaman devrim demokratik devrim olmak zorundadır. Örneğin Doğu Almanya.

Ama şurası da bir gerçek ki üretici güçlerin gelişim düzeyi ne kadar yüksekse, sosyalizmin muharik güçleri, maddî ve teknik temelleri ne kadar çok yaratılmışsa bu demokratik diktatörlük kesintisiz olarak o kadar çabuk sürede sosyalist diktatörlüğe dönüşür.

Pratik hayatın sunduğu durum da budur. Bugün herkes faşizme karşı ittifaklardan, güç birliğinden sözediyor. Feodalizme, toprak dedebeylerinin baskısına karşı ittifaklardan bahseden kimse yok. B.T.nin kendisi de anti-faşist güç birliklerinin içinde yer alıyor. «Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu.»

Evet, esas tartışılan sorundan öcü gibi kaçıp, pratik hayatın önümüze koyduğu örnekler üzerinde tek söz söylemeyip, okuyucularla yazarları karşı karşıya koyup, okuyucuya ayrı dilden, yazara ayrı dilden seslenmenin devrimci tutum bir yana, okuyucuya saygıyla da alakası yoktur. B.T.'ye söyleyeceğimiz son söz:

Bari proletaryanın önüne engel olarak çıkmayın, olacaktır.

NİKSAR EMEK-DER'DEN BİR GURUP OKUYUCU

(Baştarafı 5. Sayfada)

vuşturmaya çalışılırken, yani; bir partinin oluşturulmasıyla birlikte küçük burjuvazininde bir takım mesleki ve demokratik örgütlerde toparlanıp anti-faşist mücadeleye katılmaları için çalışmalar yürütülürken; diğer anti-faşist (maocular hariç, maocuların hariç olmasının neden gerektiğini başka bir sürü yazılarda açıkladığımız için burada yeniden bir açıklama yapmaya lüzum görmüyoruz) örgüt veya fraksiyonlarla gerekli diyaloga girilmelidir. Bu günden bu diyaloğun kurulması gelecekte partinin ortaya çıkmasıyla oluşacak olan «anti-faşist halk cephesine» bir ön hazırlık niteliğini taşır. Hali hazırda savunmuş olduğumuz güçbirliği «anti-faşist halk cephesi»nden nitelik olarak değil ancak; nicelik olarak farklıdır. Çünkü anti-faşist güçbirliği de işçi sınıfının dışında olan fakat, işçi sınıfı ile arasında antegonistik bir çelişki bulunmayan küçük burjuvaziyle varılan bir ittifak, anti-faşist halk cephesi»de işçi sınıfı dışında kalan fakat; aralarında antegonistik çelişki olmayan (veya arasındaki çelişki giderek antegonizme dönüşünceye kadar) sınıf ve katmanları temsil eden örgüt veya fraksiyonlarla kurulacak, (ama işçi sınıfının bağımsız politikasından taviz verilmeksizin) bir ittifaktır. Yani her iki güçbirliğinin arasındaki fark, birinin ittifak sınırlarının dar, iç dinamiğin oluşmasına ağırlık veren, diğerinin (anti-faşist halk cephesinin) ise; iç dinamiği oluşmuş, ittifak sınırları daha geniştir. Bir proletarya partisi «anti-faşist halk cephesi»ni oluştururken ittifakların sınırını geniş tutmaktan hiçbir zaman için kaçınmaz fakat bunu yaparken de işçi sınıfının anti-kapitalist, anti-faşist bağımsız politikasından hiç bir zaman taviz vermez.

Anti-faşist halk cephesi» oluşturulurken tüm küçük burjuva unsurlara ve sosyal demokratlara varıncaya kadar, çağrıda bulunmak işçi sınıfı partisi açısından mutlak bir zorunluluktur. Anti-faşist güçbirliği politikası, partinin kendi iç dinamiği politikasından ayrı tutulmaz ve güçbirliğinin ideolojik birlik değil, bir ittifaklar, yani belli ölçüye kadar tavizler politikası olduğu kavranmazsa böyle bir güçbirliğini oluşturabilmek mümkün değildir. Şunu da belirtmek gerekirki, güçbirliği politikası izlenirken işçi sınıfını ittifaklar adı altında sosyal demokrasi veya küçük burjuva örgütlerinin peşine takmamak lazım; tam tersine sosyal demokrasi ve küçük burjuvazi işçi sınıfı ve onun partisinin öncülüğünde anti-faşist cepheye çekilmelidir. Güçbirliği politikası bu şekilde kavranıp, tüm örgüt ve fraksiyonlar anti-faşist alana çekilmeye çalışılmadan ve bu önemli ölçüde başarılmadan, oportünizmin üstesinden gelmek, işçi sınıfı içinden söküp atmakta mümkün değildir. Oportünizmin gerçek yüzünün açığa çıkartılarak teşhir ve tecrit edilmesi sadece gazete ve kitap sayfalarında oportünizme karşı ideolojik mücadele veya birtakım kapalı salon seminerlerinde bir takım polemik tartışmalarına girmekle değil: oportünizmi en iyi şekilde teşhir ve tecrit etmek ve işçi sınıfı içinden söküp atmak anti-faşist mücadele alanlarında **mümkün olur.** İşçi sınıfı ve diğer emekçiler oportünizmin gerçek yüzünü en açık şekliyle gazete ve kitap sayfalarında değil (**kuşkusuz** bunlarında önemli etkisi vardır) savaş alanlarında görebilirler. Bunun için işçi sınıfı oportünizmi mücadele alanına çekmeye çalışmalı ve hep savaş alanlarında teşhir etmeyi düşünmelidir. Leninist politika naylon paketler içinde saklanacak bir politika değildir. Leninist politika her zaman ve her alanda geniş çevrelere yaydırılması ve oportünizme dayatılması gereken bir politikadır. Mücadelede en büyük tehlike leninist bir politikayı, bir takım basit hesaplar yüzünden saklı, gizli tutmak, mücadele alanında bu leninist politikayı oportünizme çarparak, oportünizmin ayarının kitlelere gösterilmesine engel olmaktır. Marksizm-leninizm hiç bir zaman için basit hesaplar arkasına gizlenemez. Tam tersine marksizm-leninizm, kendini bütün gücü ve açıklığıyla ortaya koymaya çalışır. Marksizm de küçük hesapların yeri yoktur. Küçük hesapların yeri olmadığı gibi bu hesaplar peşine düşerek Marksist-leninist politikanın gelişim sınırlarını daraltmakta hiç yoktur. Lenin: **Güvenilmez** dostlarla da yürünebileceğini proletaryaya salık vermiştir. Bunun anlamı: Leninistlerin sosyal-şovenizme dönüşünceye kadar oportünistlerle, tüm küçük burjuvaziyle ve ülke şartlarına göre burjuvazinin bir kesimiyle (kurtuluş mücadelelerinde varsa milli burjuvazi veya diğer koşullarda orta burjuvaziyle) birlikte de belli yere kadar, belli mesafelerle yürüyebilmektir.

Bunun için her leninist, bağımsız politikasından taviz vermemek kaydıyla hiç bir zaman için ittifaklardan kaçmamalı, yerine ve içinde bulunmuş olduğu şartlara göre geniş ittifaklardan yana olmalıdır. Leninist bir politikayı çözümlemiş ve uygulayan bir güç hiç bir grup veya fraksiyonla gerektiği zaman ittifaka girmekten çekinmemelidir. Neki; bunların tümü yapılırken bir dostluk havası içinde değil, her zaman için leninist bir politikanın yaygınlaştırılıp diğer oportünist politikaların karşısına çıkarma şeklinde yapılmalıdır. İttifak bir teslimiyet olmadığı gibi, ittifak yapılan güçlerde parti içi güçlermiş gibi görülmemeli ve bu ayrımlar mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Her leninist bir tek şeyden kaçınmalıdır. Odaleninist politikayı tam anlamıyla özümlememek ve bu politikayı geniş alanlara yaymamak. Evet leninizm açısında yapılmaması gereken şey budur. Leninist politikanın anti-faşist güçbirliği bir tek sınıfın değil bir yığın katmanların kendi menfaatleri doğrultusunda toparlanması ve tüm bu menfaatlere karşı olan karşı devrim güçlerine karşı ve onları gidermek için yapılan bir ittifak olduğu unutulmadan, bu politika yaygınlaştırılmalıdır, yelin kayadan ne koparabileceği düşünülmeden.

(Baştarafı 12. Sayfada)

Bir Çocukluk Hastalığı», «Materyalizm ve AMPİRİOKRitisizm» gibi kusursuz ve son derece bilimsel ve marksizmle proletarya devriminin açık ve gizli düşmanlarına polemik bakımından güçlü eserleri özellikle önemlidir. Komünist ve işçi partileri için doğrudan doğruya teorik ve pratik bir önem taşımaktadırlar. Lenin'in bu eserlerinin köklü olarak öğrenilmesi ile, bu güçlü bilimin bir doktrin olarak değil, bir eylem klavuzu olarak benimsenmesi ile, bu bilimden, kapitalizmle emperyalist sataşmasına karşı mücadelede, sürekli barış ve halk demokrasisi uğrundaki mücadelede, halk demokrasili ülkelerde sosyalizmin ekonomik ve kültürel temellerini kurmak yolunda yapılan mücadele ve çalışmalarda sapmadan ve doğru olarak yararlanılması ile Lenin'in anısı en iyi anılmış olacaktır.

Lenin, tarihe proletarya devriminin en büyük önderi, bolşevik partinin yaratıcısı ve önderi olarak geçti;

Lenin, tarihe, dünyanın ilk sosyalist devletinin, işçi ve köylü devletinin kurucusu ve önderi olarak geçti;

Lenin, tarihe, dünyanın ilk sosyalist devletinin, işçi ve köylü devletinin kurucusu ve önderi olarak geçti;

Lenin, tarihe, dünya proletaryasının ve uluslararası işçi hareketinin tanınmış önderi olarak geçti; üçüncü enternasyonal onun girişimiyle kuruldu.

Uluslararası işçi hareketi, Marksizm-Leninizmin devrimci bayrağı altında gerçekten takdire lâyık bir şekilde yol aldı; bir avuç devrimci savaşçıdan, devrimci hareketin önünde yürüyen bir ordu doğdu;

Lenin, tarihe, emekçi halkın özgürlüğü ve mutluluğu için mücadele eden ateşli bir savaşçı olarak geçti;

Halkların Lenin'e duydukları sevgi sınırsızdır. Lenin, tüm insanlığın yüreğinde ve kafasında sonsuza dek yaşayacak. Kristal kadar berrak ahlâka, tükenmez bir devrimci enerjiye ve kesin ilkelere sahip; olağanüstü alçak gönüllü ve dürüst gösterişsiz, özgeci, sömürücülere hoş görüsüz, emekçi halka karşı şefkat dolu bir insan, öğretmen ve önder niteliklerini kişiliğinde toplamış bir ad olarak...

Fikirleri ve eylemleri gibi Lenin'in adı da ölümsüzdür.

Lenin'i görmek, kişisel olarak tanımak ve birlikte çalışmak şansına sahip olan çağdaşları, onun sınıfsız toplum insanının ilk örneği olduğunu haklı olarak söylüyorlar.

Emekçi insanlık, Leninizmin yüce ve yenilmez bayrağı altında ve yalnız bu bayrağın altında kapitalist esaretinden ve saldırgan emperyalist savaşlardan nihai olarak kurtulabilecektir.

Lenin'in adı, büyük davası ve öğretisi çağlar boyu yaşayacaktır.

ÖLÜMSÜZ DEHA VLADİMİR İLYIÇ LENİN'E

EBEDİ ŞAN, ŞEREF VE SINIRSIZ GÖNÜL BORCU!

SÖMÜRGECİLİK ÜZERİNE / 2

(Baştarafı 7. Sayfada)

Lenin Rusya için bağımlı uluslar ve sömürge uluslar arasına bir ayrım koymak saçmalığın dik alasıdır, diyor.» (K.S.D. sy: 14 sf: 26-27)

Emperyalizmin özelliklerinden birisi de «girdiği ülkelerde kapitalizmi hızla geliştirmesidir.» «K.S.D.» bununla sömürgelere yapılan sermaye ihracının kaçınılmaz olarak kapitalizmi geliştirdiğini söylemektedir. İşin bu yanı doğru. Ancak, bunun sömürgelere yapısında da kaçınılmaz olarak bir değişiklik yarattığı da bir gerçektir. O da sömürgelerin iktisadi ve siyasi yapılarıyla birlikte ortaya çıkan değişikliktir ki, bu olmaksızın kapitalizmin gelişmesi olanaksızdır. Bu da siyasi bağımlılık koşuludur. Daha önceki alıntılarda gördük ki, sorunun maddi temelini söz konusu olduğu yerde bu baylar, sorunun siyasi yönü üzerinde durmuş ve maddi temelden soyut bir değerlendirme yapmışlardır. Bu alıntıda da sermaye ihracını sömürgelerde kapitalizmi geliştirdiğinden bahsederken, sömürgelerin siyasi yapısında da buna bağlı olarak bir değişikliğin zorunlu olduğunu bir kenara iterek gene tek yanlı değerlendirmeğe gitmişlerdir. Bilindiği gibi «hem siyasal hem de ekonomik olarak ilhak edilmiş uluslara ise sömürge» derken, bunun Türkiye Kürdistan'ı içinde geçerli olduğunu söylemektedirler. Ve siyasi ilhaktan kastettikleri de fiilen işgaldir. Oysa, sömürgelerin fiili işgali ekonomik ilhakın mümkün olmadığı koşullarda geçerli olup, sermaye ihracından önceki sömürgeciliğin temel özelliklerinden biridir. Ekonomik ilhakın koşullarının doğduğu yani, sermaye ihracı yoluyla, yerli sermayenin işbirliğine girip, bir yerin kontrol edilebilmesi koşullarında fiilen işgal anlamında bir siyasal ilhak söz konusu değildir. Bu baylar ise, Lenin'in sermaye ihracı sömürgelerde de kapitalizmin gelişimini sağladığını belirten laflarını tekrarlarken, alt yapı ve üst yapının birlikten değerlendirmesini göz ardı ediyorlar onun için Lenin'in bu konuyla ilgili görüşlerine baş vuralım:

«Eskiden sömürgelerle Avrupa halkları —hiç değilse bunların büyük çoğunluğu— arasındaki iktisadi fark, sömürgelerin **meta** değişimine katılmakla birlikte henüz kapitalist **üretime** katılmamış olmalarıydı. Emperyalizm bütün bunları değiştirdi. Emperyalizmin belli başlı niteliği, sermaye ihracıdır». Lenin bunları belirttikten sonra bağımlı uluslarla sömürgeler arasında kapitalizmin gelişmesi yönünde var olan farklılığın yanında sömürgelerdeki bu gelişmenin koşullarında aynı yazının devamında şu şekilde belirtir. «Meta üretiminin hüküm sürdüğü toplumda, sermaye olmadan hiç bir bağımsız gelişme, genel olarak her hangi bir gelişme mümkün değildir. Avrupada bağımlı ulusların hem **kendi** sermayeleri vardır hemde bunlar çok çeşitli koşullarla sermaye edinme olanaklarına sahiptirler. Sömürgelerin kendi sermayeleri, yada sözü edilecek **kendi** sermayeleri yoktur. Ve finans-kapital altında, siyasi bağımlılık koşulu dışında hiç bir sömürge sermaye edinemez.» (U.K.T.H. s. 179-180)

Şimdi soralım «K.S.D.» yazarına sömürgelerde kapitalizm gelişip, sömürgelerle bağımlı uluslar arasında iktisadi fark ortadan kalktıysa sömürgelerde fiili işgalin zorunluğu nereden gelmektedir? Fiili işgal sözkonusu ise siyasi bağımlılıktan söz edilmez. Çünkü, herşeyden önce fiili işgal, siyasi statükonun ortadan kalkmasıdır. Oysa Lenin sömürgelerdeki kapitalizmin gelişimi dolayısıyla sermayenin gelişimi finans-kapitalin doğrudan doğruya fiili işgalin koşullarında değil, kendine bağlı bir siyasi üst yapının koşullarında mümkün olur demektedir.

«...Yine Lenin Rusya için bağımlı uluslar ve sömürge uluslar arasında bir ayırım koymak saçmalığın dik alasıdır, diyor». (K.S.D. aynı yer)

«KSD» sömürgelerle bağımlı ulusların (kendi deyimleriyle yarı-sömürgeler) iktisadi yapıları için Lenin'in bu ifadeyi kullandığını ileri sürerken Türkiye kürdistan'ında da kapitalizmin gelişmesi onun sömürge özelliğini geçersiz kılan koşullardan biri değildir. Sonucuna vardırıyorlar. Bir an için bunun doğru olduğunu varsayalım (!) sormak ayıp olmasın bu mantığınızla saçmalığın dik alasından da öte, bir sonuca vardığınızın farkındamısınız? Şayet saçmalığın dik alasından da öte bir sonuca ulaştığınızı kabul etmiyorsanız şu soruya nasıl yanıt getireceksiniz? Size göre Portekiz yarı-sömürge, Angola'da oun sömürgesi idi. Acaba Angola'lı devrimciler Portekiz ile kendi ülkelerinin arasında derin iktisadi, siyasal ve sosyal farklılıkları olduğunu belirten kitaplar dolusu yazılar yazarken, bu yazıların tümü saçmalıkların dik alasımıy dı? «KSD» Lenin'in bu sözlerini alıp bu şekilde yorumlarken bunu bir bilmezlik sonucu yapmamıştır. Bunu kendi anti-Marksist görüşlerini Lenin'in laflarıyla süsleyip, ilhak edilmiş ezilen ulus kategorisini okuyucuların gözlerinde saklıyabilmek için bu şekilde yorumlamıştır. Fakat sayın yazar, Lenin'in bu lafları sizin yorumlarınızla değişik göstermenize müsait laflar değildir. Çünkü, herkes bilmektedir ki Lenin'in bu sözleri ilhak edilmiş ezilen ulusları ile sömürgeler arasındaki «Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı» ile ilgilidir. Bunları ezilen ulus ekonomik kategorisini incelediğimizde üzerinde duracağız şimdilik bu hatırlatmakla yetinelim.

Yarı-sömürgecilik konusunda söylediklerimizi özetliyecek olursak: Yarı-sömürgecilik kapitalizmin serbest rekabetçi döneminde ortaya çıkmış ve Emperyalizmin çağının ilk dönemlerinde de varlığını devam ettirmiş bir olgudur. Bu kategorinin özelliklerine gelince; serbest rekabetçi kapitalizm döneminde bu yerler zor yoluyla elde edilememişlerdi. Bu yüzden sahip oldukları devletler bağımsızlıklarını şeklen de olsa koruyabilmişlerdir. Kapitalist ülkeler yoğun olarak meta ihraç etmeğe başladıktan sonra, işgal edemediği bu ülkeleri iktisadi yönde geri kalmışlıklarından dolayı buraları meta ihracı yoluyla sömürmüşlerdir. Böylelikle bu feodal ülkelere 19. yüzyılın yarılarına doğru, bu gibi yerlere belirleyici olmayan cüzi bir sermayede ihraç etmişlerse de, bu sermaye bu gibi yerlerin yapısında nitelik bir değişiklik yaratmamıştır. Mali sermaye çağına gelindiğinde de, buralar henüz ekonomik olarak ilhak edilebilecek bir yapıya sahip değillerdi. Bu döneme kadar ki ilişkiler buralarda komprador niteliğinde bir işbirlikçi burjuvazi ortaya çıkarmışsa da, bu ülkelerin iç kısımlarında yeni yeni ortaya çıkan yerli sermayenin sözcüleri olabilecek ticaret niteliğindeki burjuva unsurlarla işbirliği sağlanamamıştır. Bu döneme kadar ortaya çıkan ve özellikle liman şehirlerinde yoğunlaşan kapitalist ilişkiler, doğrudan doğruya dış kapitalizmin bir uzantısı sayılıyordu. Üçüncü enternasyonalin deyimiyle bu henüz «yabancı kapitalizm»di.

Yarı-sömürgelerin bu durumundan hareketle Lenin bu kategorinin emperyalizm çağında geçici bir dönem için varlığını devam ettiren bir olgu olarak ele almıştır. Çünkü, serbest rekabetçi çağda işgal edilip sömürgeleştirilemiyen bu yerlerin, mali sermaye gücü karşısında uzun süre varlığını devam ettiremiyeceği açıktır. Onun için her halükarda, bu ülkeler mali sermaye tarafından kontrol altına alınabileceklerdir der. Zaten hayatın sosyal pratiği de bunu göstermiştir. Lenin o dönemde işaret ettiği bu kategori içinde yer alan ülkeler (İran, Çin, Türkiye) mali sermaye çağında işgal edilmeye çalışmış fakat işgal başarıya ulaşamadığı halde sermaye ihracı, yani ekonomik ilhak yoluyla bağımlılık (Çin hariç) ilişkileri içerisine sokulmuşlardır. Bu oluşum bu ülkelerin bu gün niteliklerin değişimini de getirmiştir. Kısaca, artık yarı-sömürgecilik olgusu ortadan kalkmıştır.

Açıklama

Türkiye'de faşizm ve faşizme karşı mücadele başlığı altında çıkan yazı dizimize, bu sayı ara veriyoruz. Gelecek sayımızda devam edeceğiz.

Emeğin Birliği

emeğin birliği yayınları

LENİNİST YOL

"SOVYET SOSYAL-EMPERYALİZMİ" TEZİ (!)

SOSYAL-ŞOVENLERİN SAVUNDUĞU BİR TEZDİR

Yazışma A. PK 192 Beyazıt/İst.

emeğin birliği yayınları

FAŞİZM VE SEÇİMLER ÜZERİNE

V. İ. LENİN'i 54. ÖLÜM YILDÖNÜMÜNDE ANIYORUZ

21 Ocak'ta, şanlı, kahraman Bolşevik Partisi'nin kurucusu, yüce proletarya strateji uzmanı, devrimin dehası, ilk Sovyet Sosyalist devletinin kurucusu, bütün dünya emekçilerinin ölümsüz öğretmeni Vladimir İlyiç Lenin'in ölümünden 54 yıl geçmiş oluyor.

Zafere kavuşmuş, sosyalizm ülkesinin halkları ve onlarla birlikte, yeryüzünün her tarafında emperyalizm boyunduruğundan kurtulmak için mücadele eden halklar, Lenin'in unutulmaz parlak anısını derin bir saygı ve sonsuz bir gönül borcuyla anacaklardır. Lenin'in adı bütün ülkelerin emekçileri için kutsal ve azizdir.

Vlâdimir İlyiç Lenin tarafından kurulan ve Stalin dönemine kadar dev ölçüde büyüyen Sovyet devletinde sosyalizm kurulmuştur ve halâ da bu ülkede sosyalist üretim ilişkileri sürmektedir.

Sovyetler Birliği ve korku saçan Alman faşist savaş makinasını bozguna uğratan ve Hitlerci sürüleri başarısız kılan muzaffer ordusu sayesinde Güneydoğu Avrupa halkları kapitalist ve pomeşçiklerin egemenliğini devirmek, ülkelerini emperyalizm sisteminden koparmak, kendi halk cumhuriyetlerini meydana getirmek ve güçlü sosyalist devletin yardımıyla, Sovyet kardeşlerinin zengin deneylerinden yararlanarak, sosyalizmin kuruluş yoluna girmek olanağını elde ettiler.

Emperyalizme bağımlı olan ülkelerde yaşayan halklar, Sovyetler Birliği'nin başarılarından esinlenerek ve Lenin'in yenilmez bilimini kılavuz edinerek, bağımsızlık ve sosyalizm uğrunda kahramanca ve gittikçe daha başarılı olarak mücadele ediyorlar.

Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında, yeryüzünün bir çok ülkelerinde zafer kazanmış sosyalizm çağında marksizmi olan Leninizm, bütün dünya halkları ve proletarlerinin mücadelelerinde bir eylem kılavuzu, sınıf mücadelesinin gösterdiği çapraşık şartlar içinde yön belirten bir pusula işini görmektedir.

Doğruluğu ve gücü, hayat tarafından parlak bir biçimde doğrulanmış olan ve sürekli zafer kazanan bu bilim; kapitalist, sömürge ve bağımlı ülkelerde emperyalisIterin ve onların sosyal-demokrat ve diğer ajanlarının, leninizmin yüce kurtarıcısı fikirlerinin kitleler arasında yayılmasına engel olmak amacıyla görülmemiş çabalar harcamasına rağmen, özellikle halk demokrasili ülkelerde ve aynı zamanda bütün kapitalist, sömürge ve bağımlı ülkelerde gittikçe daha geniş yayılmakta ve işçi sınıfı, emekçi köylüler ve ilerici aydınlar tarafından gitgide daha derin bir şekilde benimsenip kavranmaktadır.

Vladimir İlyiç Lenin bize çok büyük bir bilimsel, edebi miras bıraktı. Onun eserleri bitmez tükenmez bilimsel, ideolojik-politik ve taktik silâh hazinesi, en büyük bir bilgelik ve basiret kaynağıdır. Vladimir İlyiç'in eserlerinin, komünist ve işçi partileri için, uluslararası işçi hareketi için, sürekli barış, halk demokrasisi ve sosyalizm uğrunda başarılı savaş için, aynı zamanda emperyalizmin çizmesi altında inleyen sömürge ve bağımlı halkların kurtuluş mücadelesi için olağanüstü güncel önemi vardır. Lenin'in mirasının bilim, felsefe, kültür ve sanat bakımından taşıdığı önem de paha biçilmez niteliktedir. Vladimir İlyiç'in «Bir Adım İleri, İki Adım Geri», «Demokratik Devrimde Sosyal-demokrasinin İki Taktiği», «Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky», «Devlet Ve Devrim», «Sol Komünizm,

(Devamı 10. Sayfada)

ANTEP DOKUMA İŞÇİLERİ DİRENİYOR!..

Emeğin sermayeye karşı mücadelesi, tüm ülkelerin işçilerine epeyce kurbana maloldu. Daha iyi yaşayabilmek için, gerçek özgürlük davasının savunucusu, binlerce emekçi; insanın insan tarafından sömürülmesine, bir avuç asalak tarafından, horlanmasına, aşağılanmasına, ezilmesine karşı yürüttüğü şerefli dâvada binlerce şehit verdi. Sosyalizm davası, savunucularının, hükümetler tarafından maruz bırakıldıkları işkencelere rağmen, her geçen gün büyüyor, gelişiyor, güçleniyor. Tüm ülkelerde zafere doğru adım adım ilerliyor.

Tüm ülkelerde gelişen işçi sınıfı hareketi karşısında paniğe kapılan burjuvazi, bir çok yerde emekçileri en doğal hak ve özgürlüklerinden yoksun bırakmakta, işçi örgütlerini yok etmeğe çalışmakta veya kontrolüne alabilmek için, çeşitli yollara baş vurmakta, devrimci basını susturmağa ve de işçi sınıfının gerçek temsilcilerini, bir yığın polis kovuşturmaları vb. yıldırma hareketleriyle sindirmeye çalışmaktadır. Bu gün cezaevleri sosyalistlerle dolup taşmaktadır.

Burjuvazi, işçi hareketlerini, devrimci muhalefeti, aldığı bu önlemlerle de bastıramamakta, her geçen gün kokuşmuş düzeni, yok olmaya doğru gitmektedir. Ömrünü biraz daha uzatabilmek için, burjuvazi azgınlaşmakta salyalarını sağa sola akıtarak yeni önlemler almaktadır. Bir sürü polis ajanı ve provakatörünü, kiralık basını, faşist katilleri, uşağı sendikacıları, egemenliğini yıkmak isteyen sosyalistlerin karşısına dikmiş bulunmaktadır.

Bugün Türkiye'de de Burjuvazi; açlığa, sefalete, ölüme ittiği, tüm zenginliklerin yaratıcısı emekçileri, susturabilmek için çeşitli oyunlar tezgahlamaktadır. Bir yandan işçi sınıfının sendikalaşmasını önlemek için girişimlerde bulunurken, diğer yandan mevcut sendikal örgütleri kontrolüne alabilmek için her türlü yolları denemektedir. Sarı TÜRK-İŞ, MİSK, HAK-İŞ, gibi tamamen denetimine aldığı sendika konfederasyonları yanı sıra, son yıllarda DİSK'i de sosyal-demokrat sendikacılar aracılığıyla önemli ölçüde denetlemeye başlamıştır. Burjuvazinin sendikaları denetimine alma çabasında DİSK üst yönetimi daha düne kadar sarı, faşist dedikleri sendikaların yöneticileriyle uzlaşıp bünyelerine almalarıyla ve de uyguladıkları sınıf uzlaşıcı sendikacılık politikasıyla yardımcı olmuşlardır. Bu gün işçi sınıfı, gerçek sınıf sendikalarından yoksun bulunmaktadır. Sendikaların başlarına çöreklenmiş sendika bürokratları ve sendika aristokratları, açıktan işçi sınıfı hareketini burjuvazinin kuyruğuna takamadıklarından. bu emellerini gerçekleştirmek için bir sürü yıldızlı kelimelerin arkasına saklanmak zorunda kalmışlardır.

İşte! Binlerce, onbinlerce işçi, işçi sınıfı partisinin kurulma safhasında sendikal harekette kısaca böylesi bir durumla karşı karşıya bulunmaktadır. Ama buna rağmen sınıf bilinçli işçilerin öncülüğünde fabrikalarda, imalathanelerde, işçiler mevcut düzene, sarı ve sosyal-pasifist sendikalara karşı birleşmekte, iş kollarında üyesi durumunda bulundukları sendikalara karşı muhalefetler oluşturmakta çeşitli yerlerde sendika yöneticilerine rağmen direnişler yapmaktadırlar. Sosyalistlerin bu durumda görevi, bu tür muhalefetleri birleştirip, merkezileştirmeğe çalışarak ve de sınıf sendikacılığını hayata geçirmek olan bağımsız sendikaları örgütlemek olmalıdır.

Yıllardır sarı ve sosyal-pasifist sendikacılar tarafından el uzatılmayan, devrimci İPLİK-İŞ sendikasının kurulmasıyla hızla bilinçlenen Antep dokuma sanayiinde çalışan 3-4 bin işçide yükselen hayat şartları karşısında ücretlerin yeniden ayarlanması ve sosyal haklarını alabilmek için direnişe geçmiş bulunmaktadırlar. Geçmişte yapılan direnişlerden çıkarılan dersler ve her direniş eyleminde her türlü baskıya rağmen çelikleşen safları sıklaştıran tüm işçiler çeşitli oyunlara rağmen bu direnişte birlikte hareket ederek işverenlerin karşısına bir bütün olarak çıkmış bulunmaktadır. Bugün sanayide tezgahlar sustu. İşçiler birleşik gücün neler yapabileceğini gördüler. Direnişimiz başarıya ulaşacaktır. Fakat şuda bir gerçektirki 10-15 lira alacağımız ücret zammı kurtuluşumuz demek değildir. Burjuvaziye karşı sınıf mücadelesi salt ekonomik değildir. Ekonomik ideolojik ve politik olmak üzere üç yönlüdür ve bir bütündür.

İşçi sınıfı ve tüm ezilenlerin kurtuluşu emeğin kurtuluşu ancak işçi sınıfı ve onun tabi müttefiki yoksul köylülük ve küçük burjuvazinin ittifakıyla, işçi sınıfı partisinin öncülüğünde gerçekleşecek olan DEMOKRATİK DEVRİMLE mümkündür.

Ve biz dokuma işçileri olarak diyoruzki; Tüm işçi arkadaşlar bilinçlenerek gözlerini açıyor. Artık bizlerin kurtuluş yolu görmeksizin, boynunu acizce eğdiği zamanlar sona ermektedir. Kapitalistlerin egemenliğinin yıkılacağı, fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar her şey emeğin, olacağı o günler uzak değil.

YAŞASIN, İŞÇİLERİN YOKSUL KÖYLÜLERİN, DEVRİMCİ GENÇLİĞİN MÜCADELE BİRLİĞİ

Tüm Emeğin Birliği okurlarına selamlar

Antepten Bir gurup Dokuma İşçisi